

Bewaar het Pand

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen

MEDITATIE

Het leven door het geloof

Maar de rechtvaardige zal door zijn geloof leven

Habakuk 2:4b

Door het geloof te leven, wil zeggen: door het geloof alleen op de Heere Christus te rusten en in Zijn wonden te schuilen. Zolang de ziel niet aan zichzelf ontdekt is, heeft zij genoeg aan haar eigen ingebeelde deugden. Op deze deugden zal zij het wagen, als het op het sterven aankomt. Of het kan ook zijn dat ze zich zo vol gebreken ziet, dat zij het op haar eigen deugden niet durft wagen, maar hoopt op Gods barmhartigheid. Of misschien denkt ze bij zichzelf dat Christus en haar eigen deugden samen wel in aanmerking zullen komen voor het gericht van God.

Maar als een ziel waarlijk door God de Heilige Geest ontdekt wordt aan zichzelf, kan en durft ze niet meer op zichzelf te steunen. Al haar gerechtigheid is dan een wegwerpelijke kleding. Ze leert zien dat zelfs haar beste gebed dat zij in haar blindheid deed, enkel zonde was en walgelijk in de ogen van een vlekkeloos, heilig God. Ze is zo geheel ontbloot, dat ze haar vorige hoop moet laten varen en alleen steunen op dat dierbaarste priesterbloed van de Zoon van God, zeggende met de grote Paulus: 'Maar hetgeen mij gewin was, dat heb ik om Christus' wil schade geacht. Ja gewisselijk, ik acht ook alle dingen schade te zijn, om de uitnemendheid der kennis van Christus Jezus, mijn Heere' (Fil. 3:7,8).

Is haar geloof levendig en werkzaam, dan reist ze haar weg met blijdschap, omdat ze weet dat die gerechtigheid die zij door het geloof heeft aangegrepen, genoegzaam is om ermee voor een heilig God te verschijnen. Maar als dit zoete geloofsleven door de duivel wordt verdonkerd en bestreden, dan kan haar toestand vaak zo bang zijn dat ze niet meer weet wat ze van haar toestand denken zal.

Toch blijven de twee volgende zaken bij de waarlijk gelovende ziel altijd aanwezig. Zij is ervan overtuigd dat ze met haar eigengerechtigheid niet voor God kan bestaan. Ten andere: Ze zegt met Petrus: 'Heere, tot wie zullen wij heengaan? Gij hebt de woorden des eeuwigen levens' (Joh. 6:68). Nee, of het licht is of donker, zoet of bitter, zij wenst aan de voeten van de Heere Jezus te blijven liggen, en haar gerechtigheid, licht, troost, sterkte en heiligmaking, ja alles bij Hem te zoeken. Want Jezus is haar zo dierbaar geworden, dat ze bij tijd en stonden duidelijk gevoelt dat ze in de gestalte is van de dichter die zei: 'Wie heb ik nevens U in de hemel? Nevens U lust mij ook niets op de aarde' (Ps. 73:25). (...)

Daarom, mijn arme medezondaren, och, begeef u toch getrouw onder de ontdekkende middelen, waar de mens als een verachtelijk, verdoemelijk, boos, goddeloos, onmachtig en onwillig schepsel wordt voorgesteld. Lees veel in Gods dierbaar Woord, waarin de mens ook zo wordt afgebeeld. Lees en herlees deze plaatsen, of het God behagen mocht om u bij de staat van uw onsterfelijke ziel eens recht te doen stilstaan, en u tot Christus te doen vluchten. Nog eens: werp u in uw binnenkamer neer, en bid ootmoedig om zielsontdekkende en hartveranderende genade. De Heere zelf lere u dit, omdat u toch buiten Hem deze opgelegde plicht in eeuwigheid niet doet zult.

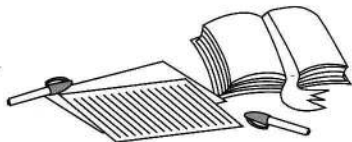
Maar u, oprechten van hart, u weet wat het betekent zich als een goddeloos monster te kennen, geheel melaats, vuil, walgelijk, stinkend en onmachtig, en als zodanig u aan de Heelmeester van Israël aan te bieden, opdat Hij uw doodzieke zielen genezen mocht. O, die nuttige, nodige en dierbare zelfkennis! Niemand weet van zijn droevige toestand het rechte, dan alleen die door de Heilige Geest wordt ontdekt. De ene mens kan de

andere geen zelfkennis leren. Een mens die recht ontdekt mag worden, wordt daardoor als een leeg, ja als een geheel vuil vat tot Christus gebracht. Daarom, dank God dat u uzelf kent en geen andere grond hebt voor de eeuwigheid dan Christus, ja Christus alleen, aangegrepen door het oprechte geloof. Bid intussen om meerdere zelfkennis, tot uw vernedering.

Door het geloof te leven wil ook zeggen, geheel en al af te hangen van Christus, als de oorzaak en bestuurder van het leven. Christus is het begin van het leven door het geloof, Christus is de voortzetting van het geloofsleven en Christus is ook de voleindiger van dat heerlijke en voor de wereldling verborgen geloofsleven. Als dit niet zo was, zou nooit een sterveling door het geloof leven. Ja, al was het dat iemand dit verborgen leven uit zichzelf kon beginnen, het zou echter spoedig in de eeuwige dood eindigen. Maar de gelovigen ontvangen hun kracht uit Christus, met Wie zij zo nauw verenigd zijn als de rank met de wijnstok. Daarom zegt Hij: 'Ik ben de wijnstok en gij de ranken; die in Mij blijft, en Ik in hem, die draagt veel vrucht; want zonder Mij kunt gij niets doen' (Joh. 15:5). En Paulus zegt: 'Opdat Christus door het geloof in uw harten wone, en gij in de liefde geworteld en gegrond zijt' (Ef. 3:17).

Hieruit vloeit dus vanzelf dat de gelovigen, die in Christus zijn en geheel van Zijn kracht afhangen, ook alleen uit en door Hem vruchten kunnen dragen, omdat ze uit zichzelf niet anders kunnen dan zondigen. Ook vloeit hieruit dat hij die het ware geloof bezit, ook noodzakelijk vruchten dragen moet, want anders zou zijn geloof slechts een dood geloof zijn, een geraamte zonder vlees en een lichaam zonder een ziel.

Wulfert Floor

VAN DE REDACTIE

Inhoud

In deze aflevering van ons blad hebben we een meditatie geplaatst van Wulfert Floor over Habakuk 2:4b. Ds. M.C. Tanis schrijft in zijn serie over het avondmaalsformulier over de schatten van het genadeverbond. Ds. J.M.J. Kieviet verzorgt een tweede artikel over: "Hoe leest u Kohlbrugge?". Ds. P. van Zonneveld schrijft opnieuw "een brief aan ouders." Ds. K. Hoefnagel verzorgt de vragenrubriek. Ds. P. den Butter gaat verder met het schrijven over de Filippienzenbrief. We vervolgen zelf ons schrijven over het boek van

Dit blad is een uitgave van de stichting Bewaar het Pand te Meerkerk. Verschijnt eens in de veertien dagen

COMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. P. den Butter en Ds. A. van Heteren en Ds. J.M.J. Kieviet

ADRES VAN DE REDAKTIE:

Kopie voor het volgende nummer van "Bewaar het Pand" zenden naar:

Ds. A. van Heteren, Vlaak 10, 8321 RV Urk, tel. 0527-688978

ADMINISTRATIE:

P.J. Boers, Bergstoep 46C, 2959 AC Streefkerk.

Telefoon: 0184-669116.

Fax: 084-2220131.

Email: pand@solcon.nl

Girorek. 70.43.50 t.n.v. Stichting Bewaar het Pand te Streefkerk.

Abonnementsprijs € 7,- per jaar.

Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en Canada 6 dollar per jaar.

Advertenties € 0,35 per mm met een kolombreedte van 6 cm.

Bij kontrakt korting.

ISSN nummer: 0166 - 4646

Dit tijdschrift wordt ten behoeve van iedereen die niet op de gebruikelijke manier kan lezen uitgegeven op groot-letter of via de Electronische Postbus. Informatie en opgave: CBB, Christelijk Bibliotheek voor Blinden en Slechtzienden, Postbus 131, 3850 AC Ermelo, tel. 0341-551014.

Thomas Sheppard aangaande de ware bekering. Ook treft u in deze aflevering van ons blad een samenvatting aan van het gesprokene op de laatste ontmoetingsdag op Urk.

Ontmoetingsdag Urk

We mogen terugzien op een goede ontmoetingsdag. Naar wij van diverse kanten vernamen heeft het Woord Gods weerklank mogen vinden. Vele bekenden hebben elkaar weer mogen ontmoeten. Het samenzijn rondom Gods Woord mocht als bemoedigend en versterkend ervaren worden.

Ambtsdragersconferentie

Deze zal D.V. zaterdagmiddag **22 november 2003** gehouden worden in de "Krooswijkhof" te Dordrecht. Ds. P. den Butter hoopt te spreken over de volgende zinsnede uit het bevestigingsformulier voor ambtsdragers "en zichzelf geduriglijk te oefenen in de overlegging van de verborgenheden des geloofs." Noteert u deze datum alvast, het betreft een belangrijk en geestelijk onderwerp dat alle ambtsdragers aangaat.

HOE LEEST U KOHLBRUGGE? (2)

In de vorige aflevering van Bewaar het Pand ben ik begonnen iets te zeggen over het 'hoe' van het lezen van de geschriften van dr. H.F. Kohlbrugge. Aan het slot van dat eerste artikel schreef ik dat de preken van Kohlbrugge uit de nood zijn geboren. En dat ze ook eerst in de nood worden verstaan. Zo althans had ds. Wolfensberger, die een eeuw geleden leefde, Kohlbrugge leren lezen en leren verstaan. Ik denk dat deze dominee het bij het rechte eind had. Ik vermoed zelfs dat ook hijzelf die preken op deze wijze heeft leren waarderen.

Deze benadering van Kohlbrugge's prediking was ingegeven door een uitspraak van hemzelf. Niets wilde hij namelijk van zijn preken terugnemen, hoeveel er ook tegenop kwam. En er is veel tegenop gekomen. Maar hij had ze in grote nood van God ontvangen...

Kohlbrugge's belijdenis

We zouden ons kunnen afvragen: wat was dan die nood van Kohlbrugge? Welk lijden was het dan dat hem zodanig teisterde, dat alleen de Heere en Zijn Woord hem eruit helpen kon?

Verschijningsdatum volgend nummer

Het volgende nummer van ons blad zal D.V. donderdag 23 oktober verschijnen. Copy graag binnen de donderdag een week voor de verschijningsdatum. Bij voorbaat hartelijk dank voor uw medewerking.

AvH.

VAN DE ADMINISTRATIE

De collecten op de ontmoetingsdag op Urk hebben in totaal opgebracht € 1.696,75. Tevens werden wij verrast met een gift van € 200,00, zijnde de helft van de opbrengst van de verkoop van de viskraam.

Voor de collecte opbrengsten en de ontvangen gift van de visverkoop zeggen wij u hartelijk dank!

Met vriendelijke groeten,

P.J. Boers

Op deze vraag zou met een keur van citaten uit Kohlbrugge's geschriften geantwoord kunnen worden. Wie met deze vraag in gedachten de preken en verhandelingen van Kohlbrugge lezen gaat, zal veel op het spoor komen dat als antwoord dienen kan. Bijna op elke bladzijde. Want ten diepste zijn Kohlbrugge's preken vol van nood. Jawel, nood en uitredding, want Kohlbrugge spreekt onmiskenbaar met twee woorden. Maar de uitredding staat altijd tegen de achtergrond van die nood. En nu is dit opvallend dat de nood waarover Kohlbrugge schrijft, steeds weer terug te leiden is op één en hetzelfde.

Voordat ik nu probeer om dat met eigen woorden aan te duiden, geef ik een breed fragment uit één van Kohlbrugge's geschriften weer. Het is ontleend aan 'Das Wort ward Fleisch' (Beschouwingen over Mattheüs 1), in de vertaling van ds. W.A. Hoek. De vertaler schreef erboven: 'Kohlbrugge's belijdenis'. En dat is goed gekozen.

"Kracht heb ik niet om mijzelf te bekeren. Kracht vond ik niet om Gods gebod te bewaren, hoe ik het ook wilde en mijn best deed, - kracht

vond ik niet om mij tot God te wenden, kracht niet om een enkele zucht uit te stoten, kracht vond ik niet om één belachelijke zonde, zwak als een spinnenweb, als een vergane draad te verscheuren, - kracht vond ik niet tot weerstand tegen de wereld en haar smaad! - en juist daar waar ik zo krachteloos was, heb ik het beleefd, dat de Heere de sterkte is van Zijn volk. Sterk ben ik nooit geweest dan in des Heeren kracht. Vrolijk ben ik nooit geweest dan in de vreugde des Heeren.

Dat heb ik ervaren van mijn jeugd af: ik ben door alle radeloosheid heengekomen, maar niet mensen, doch de Heere alleen, Hij heeft gehoord, Hij heeft geholpen, toen ik aan de rand van de afgrond lag!

Ik kan voor u staan, o mens, als een levende getuige van wat de Heere aan hen doet, die op Hem wachten; als een levende getuige hoe goed hij eraan toe is, die in het Woord blijft. Niet ik, maar het levende getuigenis uit mijn mond, Christus, zal in u, die duisternis zijt, schijnen, zodat gij Hem zien zult. Ik oefen het predikambt niet uit als een handwerk, om daarvan te leven, maar ik dien u als iemand die ook dood was in zonde en ongerechtigheid, maar die toch nooit ofte nimmer beschaamd werd, wanneer hij zich op het Woord verliet.

Ik ben geen speelman, maar getuig waarachtige woorden, namelijk dat het einde aller dingen nabij is, en dat men zich niet met maskers en lappen dekens kan dekken tegen de toorn van het Lam.

Blijft bij de Waarheid die ik u heb meegedeeld, waarop ik leef en sterf, en waarvan ik weet, dat het dat is, wat alle eeuwen door, de beste leraars der kerk en onze trouwe reformatoren op grond van Gods Woord hebben geleerd.

Ik sterf daarop en herroep van alles wat ik geschreven heb en gij in handen hebt, geen tittel en jota. Ik weet dat het Gods Woord is in zuiver goud en zilver, want ik heb niets uit de mouw geschud - maar uit het diepste lijden heb ik het u meegedeeld - ik, die iedere dag, ja elk uur, elk ogenblik mij afhankelijk voel van vrije genade en erbarmingen Gods, ja dagelijks voor Zijn genadetroon kruip als een worm in het stof.

Deze drie stukken: 'Christus, onze ellende en het eeuwig blijvende van de Wet', zijn het oogmerk van al mijn preken. Waar deze drie stukken niet zijn, daar is geen waar leven, maar

daar bestaat het christendom uit een gedachtensysteem dat louter heimelijke zonde en sluwheid is."

de eeuwige Wet

Deze woorden geven, denk ik, precies weer waar het Kohlbrugge in zijn preken om te doen was. En tegelijkertijd tegen de achtergrond van welke nood zijn spreken over de genade en de verlossingen Gods stond.

Drie dingen zijn het, zo zegt Kohlbrugge, die het oogmerk van al mijn preken zijn: "Christus, onze ellende en de eeuwigblijvende Wet van God." Dat zijn als het ware de drie stukken van Kohlbrugge. Nu is het opvallend dat hij zo nadrukkelijk in dit verband de Wet van God noemt. Eigenlijk noemt hij de Wet hier wel drie keer. Want Christus - Hij is de Vervuller van de Wet. En onze ellende - die wordt gekend in de confrontatie met de Wet. Als Kohlbrugge over Gods Wet spreekt, dan doet Hij dat altijd met veel respect. Ook hier: "de eeuwigblijvende Wet van God".

De Wet is voor Kohlbrugge altijd weer de grote vertegenwoordiger van de Heere in deze wereld. De Wet van God openbaart ons de wil van God. Boven alles blijft de Wet van God staan! In zijn boekje 'De Leer des heils' schrijft hij dat de Wet de zichtbare plaatsvervangster van de Heere op aarde is. "Uit de Wet der tien woorden alleen kunnen wij Zijn wil weten en hebben daarnaar onze handel en wandel in te richten. De Wet moet dus hoog geëerd en gehandhaafd blijven..."

Van die Wet van God geldt in het leven van ieder mens: "de Wet moet vervuld, dat is, gedaan zijn! De mens moet met de Wet in overeenstemming zijn!" Immers, "Gods Wet is te heilig. Die mag niet overtreden worden!" Wanneer u beschikt over de preken serie 'Twaalf twaalfallen', zou u in deel 1 de preek over Romeinen 5:9 eens moeten lezen.

Het is een preek over de weldaad van de rechtvaardiging door het bloed van Christus. Kohlbrugge gaat niet aan de schrijnende noodzaak van die bloedverdienste voorbij. Dat heeft alles met de Wet van God te maken. Want, zo zegt Kohlbrugge, "God kan naar Zijn Wet niet anders dan over ons toornen en moet deze toorn ook op ons laten rusten." Immers, de mens is een overtreder van die heilige Wet van God. En "overtreding van een eeuwige Wet brengt eeuwige

dood met zich. En een toorn, zoals God toornt."

Kohlbrugge beklemtoont namelijk de geestelijkheid van de Wet van God. Gods Wet is niet tevreden met een louter uitwendige gehoorzaamheid. Velen menen, zo zegt hij, dat dat voldoende is. In hetzelfde boekje 'De leer des heils' vraagt Kohlbrugge: "Hoe vatten wij mensen echter de Wet op? Wij behandelen de heilige Wet met dezelfde lichtzinnigheid, met dezelfde aanmatiging als de kinderen Israëls toen zij zeiden: "Alles wat de Heere gesproken heeft, zullen wij doen", terwijl wij niet indachtig zijn in welke dood wij liggen."

Wat echter nodig is, aldus Kohlbrugge, dat is dat wij oog krijgen voor de geestelijkheid van Gods Wet. En dat wij voor de Wet van God "verschrikken, sidderen, beven, wegzinken." Wat zal dan de vrucht zijn? Lees antwoord 144 in 'De leer des heils': "Dat de barmhartigheid Gods in Christus Jezus over ons komt, en God Zelf bij ons woning maakt, temidden onzer onreinigheden, Zelf ons Zich heiligt, en - zoals wij zijn! - tot Zich opneemt in eeuwige gerechtigheid, ter wille van het geslachte Lam, op Hetwelk God alle onze zonden geworpen heeft.

Zullen wij dan op deze wijze met de Wet geheel in overeenstemming zijn? Gewis, want daar geeft God Zijn Heilige Geest, die Zijn vrucht met Zich brengt."

U zegt: maar dan is alle nood opgeheven. Dan is het een vlak veld tussen de Heere en mijn leven. Want dan geldt het: "de schuld Uws volks hebt G'uit Uw boek gedaan. Ook ziet Gij geen van hunne zonden aan..." Dan hoeft er toch geen sprake van nood meer te zijn...

Toch is het anders. Want Kohlbrugge heeft heel diep verstaan de waarheid van het woord: "De Wet is geestelijk. Maar ik ben vleselijk, verkocht onder de zonde..." En dat bleef gelden.

Zijn hele leven lang! Daarover d.v. de volgende keer.

Ds. J.M.J. Kieviet

PAULUS EN DE FILIPPENZEN-28

Mij tot een roem tegen de dag van Christus, dat ik niet tevergeefs heb gelopen noch tevergeefs gearbeid. Ja, indien ik ook tot een drankoffer geofferd word over de offerande en bedienings uws geloofs, zo verblijd ik mij en verblijd mij met u allen. En om datzelfde verblijdt gij u ook en verblijdt ook ulieden met mij (Fil. 2:16b-18).

Paulus heeft de Filippenzen op het hart gebonden dat ze alle dingen moeten doen zonder murmureren en tegenspreken. Anders zullen ze in het midden van deze wereld nooit een geloofwaardig getuigenis kunnen geven van Gods genade. Alleen als ze onberispelijk zijn kunnen ze als lichten schijnen in de duisternis. En is dat juist niet hun dure plicht? Ze zijn immers de kinderen Gods?

Roem tegen de dag van Christus

Naast dit motief gebruikt Paulus nog een ander. Dat vinden we in het tweede gedeelte van vs. 16. Een motief dat met Paulus zelf te maken heeft. Eigenlijk zouden we dat gedeelte ook als beginnend met het woordje 'opdat' moeten lezen: Opdat ik mij mag beroemen tegen de dag van Christus, enz. Waar denkt Paulus dan aan?

Er is een sterke band tussen de apostel en de Filippenzen. We zagen dat al eerder. In Filippi hebben ze groot resoect voor Paulus. Ook hebben ze hem hartelijk lief. Dat was nog weer eens gebleken toen ze Epafroditus naar Rome zonden. Welnu, op dat respect en die liefde doet Paulus hier een beroep. Wat zouden ze nog meer voor hem kunnen doen? Waarmee zouden ze hem nog meer blij kunnen maken? Met een godvruchtige levenswandel, waaruit zal blijken dat ze de Heere toebehoren. Met zo'n wandel zoals hij in het voorafgaande heeft beschreven. Met een doen van alle dingen zonder murmureren en tegenspreken. Dat zou Paulus stof tot roemen geven in de komende dag van Christus, wanneer alle dingen geopenbaard zullen worden.

Welnu, als op die dag zal blijken dat Paulus' arbeid niet tevergeefs geweest is en dat hij niet tevergeefs gelopen of gearbeid heeft, dan zal hem dat reden tot grote vreugde zijn. En hoe kunnen de Filippenzen daar dan aan meewerken? Door een wan-

del die overeen komt met het Evangelie. Door alle dingen te doen op een manier, die anders is dan de manier waarop de wereld de dingen doet. Door te laten uitkomen dat het Woord in hun leven vrucht draagt.

Paulus doet hier dus een beroep op de intieme relatie die er is tussen hem en de Filippenzen. Laten ze ook aan hem denken. Laten ze hem het voorrecht gunnen dat hij straks als een getrouw dienstknecht van Christus openbaar zal komen. Paulus gunt het de Filippenzen dat zij voortgang mogen kennen in de kennis en vreze Gods. Hij gunt het hen dat ze onberispelijk zullen zijn. Daartoe heeft hij gearbeid. Wat hij beoogt is, dat de gemeente als een reine maagd aan Christus zou mogen worden voorgesteld (2 Cor. 11:2).

Zo liggen de zaken bij Paulus. Maar mag de apostel er dan ook niet op rekenen dat zij, aan wier heil hij werkzaam is, nu ook hem gunnen dat hij zich mag verblijden in de resultaten op zijn arbeid? Zou dat trouwens ook niet de begeerte zijn van elke waarlijk geroepen dienstknecht des Heeren? Zou die ook niet ernaar dienen te verlangen dat hij de bewijzen mag ontvangen dat zijn arbeid niet ijdel is geweest?

Maar nu voorziet Paulus een tegenwerping. De tegenwerping dat het toch wel een beetje egoistisch overkomt als hij de Filippenzen oproept om alle dingen zonder murmureren te doen, opdat straks zal blijken dat Paulus niet tevergeefs gearbeid heeft. Maar die tegenwerping zal hij met kracht weerleggen. Van zelfzucht is geenszins sprake. Nee, Paulus zal het nog eens anders zeggen. Terwijl hij werkt voor de Filippenzen is hij gewillig om zelfs zijn leven voor hen af te leggen. En als dat Gods wil zou zijn, zal hij dat zelfs met vreugde doen. Als zij maar voortgang mogen kennen in heilige wandel en gehoorzaamheid. Zouden de Filippenzen als zij dit van de apostel horen zich ook niet moeten verheugen? Deze dingen lezen we dan in vss 17 en 18.

Gewillig om geofferd te worden

Ja, Paulus is bereid om zich terwille van het geestelijk heil van de Filippenzen op te offeren. Zo zegt hij het. Met uitdrukkingen die aan de tempeldienst ontleend zijn. Hij is bereid om

als een drankoffer geofferd te worden. En dat drankoffer, dat hij wil zijn, brengt hij dan in verband met de offerande van de Filippenzen. Het woord dat hij dan gebruikt wijst echter niet op een drankoffer, maar op een offer zoals in de tempel gebracht worden als er offerdieren geslacht werden. In dat offer van de Filippenzen volbrengen zij de 'bediening van hun geloof', waarmee Paulus dan hun dienst vergelijkt met de dienst van priesters in het heilighdom. Allemaal beeldspraak ontleend aan de tempeldienst.

Wat betekent deze beeldspraak? Uiteraard niet dat de apostel van mening is dat de tempel- en priesterdienst maar weer zou moeten worden ingesteld. Die is sinds het offer van Christus op Golgotha voorgoed voorbij. Er is één Middelaar en dat is genoeg. Wat bedoelt Paulus dan?

Iets dergelijks lezen we in Rom. 15:16. Daar schrijft Paulus dat hij een dienaar van Christus geworden is onder de heidenen om daar het Evangelie te bedienen met als bedoeling dat de offerande der heidenen aangenaam zou worden, geheiligd door de Heilige Geest. Die heidenen moeten een offer worden. En Paulus moet dat offer klaar maken. Heidenen, mensen die blind zijn in geestelijke zaken en die geen God en geen Christus kennen, moeten geschikt gemaakt worden voor de dienst van God. Hoe gebeurt dat? Paulus komt net als de priester. Hij zet het mes erin. Een dodelijke wond wordt door het Evangelie toegebracht. Alle hoogmoed en eigenwaan en eigengerechtigheid moeten eraan. Als verslagen zondaars moeten ze aan de voeten van de Heiland komen. Zo moeten ze zich aan Gods genade leren overgeven. Zo worden ze dan een levende offerande.

Welnu, zo was het in Filippi ook gegaan. Ook daar waren mensen zo'n levend offer geworden. De offerande des geloofs was het gezegende resultaat van de prediking van deze apostel geweest. Dat is het offer van de Filippenzen. En daarbij moet dan komen Paulus' eigen offer: een drankoffer. Hoe zit dat?

Licht hierover ontvangen we als we Ex. 29:38-41 opslaan. Bij het morgen- en avondoffer werd een lam geslacht en dat geslachte lam werd op het

altaar gelegd. Dat offer moest echter besprenkeld worden met meel, gemengd met olie. En dat moest weer gepaard gaan met het uitgieten van wijn als een drankoffer. Het offer van het dier was niet compleet zonder de toevoeging van het drankoffer. Alleen als dat drankoffer er ook was, was het offer aangenaam voor God.

Wat Paulus nu zegt is dit: Ik beschouw u, Filippenzen, als een offer. Ik preekte u het Evangelie en de Heilige Geest maakte dat Woord vruchtbaar en Hij maakte u tot dat offer. Maar als voor de volmaking van dat offer mijn bloed zou moeten worden uitgegoten als een drankoffer dan zal ik mij daarover verheugen. Ik zal het een voorrecht achten als ik als martelaar zal mogen sterven opdat God een compleet en Hem welbehagelijk offer uit Filippi zal ontvangen.

Paulus is gewillig om als het ware de wijn te zijn, die uitgegoten wordt op het offer van de Filippenzen. Hij is gewillig om zelfs een gewelddadige dood te sterven, als God maar zal mogen ontvangen wat Hij begeert. Zoveel heeft hij voor de Filippenzen over. Welnu, bij iemand die zover wil gaan kan van een zelfzuchtig motief geen sprake zijn. Of wel?

Enkele gevolgtrekkingen

- 1 Wat staat deze houding van Paulus haaks op de mentaliteit van de wereld om ons heen. Vandaag is het: Geniet van het leven! Denk aan jezelf! Zoek zelfontplooiing. Veler leven kent maar één motief: Liefde tot zichzelf. Wat er van anderen terecht komt zal ons een zorg zijn. Zelfs de natuurlijke liefde is aan het verdwijnen in de geest van het individualisme, die zich van velen heeft meester gemaakt. De enige vraag die gesteld lijkt te worden is: Wat zit er dan voor kwaad in? Wie vraagt er nog naar het goed dat het oplevert, ook voor anderen?

Paulus is zo anders. Hij is bereid om terwille van anderen als een drankoffer te worden uitgegoten. Dat is zelf-gevende liefde. Wat kennen wij daarvan? Wat hebben we die mentaliteit hard nodig in onze koude en onverschillige maatschappij.

- 2 Duidelijk wordt ons hier voorgesteld wat de enig juiste reactie op het Evangelie is. Paulus heeft dat

Evangelie gepredikt, zoals een priester met een offer bezig is. Het mes is door hem gehanteerd om te doden. Maar de dood is niet het laatste. De Geest maakt levend en zo wordt de zondaar een levend offer. Een offer, ja. Zie maar in Zondag 12 van de Catechismus: dat ik mijzelf tot een levende offerande Hem opoffere. Heeft het Evangelie al die uitwerking gekregen?

- 3 Wat blijkt hier ook uit welke geest de apostel Paulus zijn werk als prediker van het Evangelie verrichtte. Hij had de wereld van zijn dagen gezien. De blindheid en verlorenheid van de heidenen, die op weg waren naar een eeuwig verderf. Het had hem aangegrepen. Aan hun behoud wilde hij werken. Al zijn krachten in dat werk besteden.

Opdat ze zouden worden als een offer voor God. Zijn hartstocht was: zondaren uit de macht van dood en verderf rukken en middel zijn in Gods hand om hen tot God te brengen.

- 4 In deze woorden vinden we ook een klemmend argument voor een toegewijd leven. De Heere is niet tevreden te stellen met een onvolmaakt en gebrekkig offer. Dat lezen we ook al in Mal. 1:6 vv. Is God niet meer waard dan een gebrekkig offer? Paulus is zich er goed van bewust dat God veel meer waard is. Hij wil dan ook aan de Heere zo graag het volmaakte geven. Niet een offer waar van alles aan makeert. Niet een offer dat bedorven is door een stuk wereldgelijkvormigheid. Denk maar aan Rom. 12:1,2.

ds. P. den Butter

THOMAS SHEPPARD. DE WARE BEKERING (9)

Vleselijk zelfvertrouwen als oorzaak van het verderf

Door vleselijk zelfvertrouwen tracht de mens zichzelf te redden door eigen plichten en verrichtingen wanneer ze zichzelf ellendig voelen. In vleselijk zelfvertrouwen wordt niet gezien op de Heere Jezus als men verwond is, maar men gaat naar eigen wateren om genezing te verkrijgen.

Het rusten in zijn plichten.

Sheppard noemt hierin tien trappen:

- 1 Men hoopt zalig te worden door zijn goede werken die grotendeels zelf verzonnen zijn zoals vasten, bidden van 'onze vaders', buigen voor beelden en kruisen.
- 2 Uiterlijke belijdenis van de ware godsdienst. Men meent een goede protestant te zijn. Men is gedoopt en men gaat naar de kerk. Ondertussen gaat men door met zondigen en het verwaarlozen van de middelen die de Heere ons geeft.
- 3 Vertrouwen op vroomheid in de binnenkamer: daar bidden zij om genade en vergeving. Maar de gesprekken buiten de binnenkamer zijn wuft, zondig en ijdel. Zulken zeggen niet te koop te lopen met hun godsdienst. Zij vertrouwen op hun goede gebeden in het verborgene.
- 4 Als het geweten spreekt beginnen mensen zich te beteren. Zij zullen ophouden met drinken, vloeken en

andere zonden. Dan is het uiterlijke vuil wel afgewassen, maar de vuile natuur is gebleven. Zonden en lusten worden van zich geworpen, maar men blijft op weg naar de hel voortgaan. Men rust in deze verbetering. Het is gewoonlijk slechts een verbetering van een zonde die verontrust.

- 5 Indien gehoord wordt dat een mens niet zalig kan worden tenzij dat hij geestelijk bedroefd wordt, gaat men zich richten op vernederingen, berouw, tranen, smart en het belijden van de zonden. Zo worden deze dingen tot hun God en Christus gemaakt. Sheppard haalt op blz. 165 een uitspraak aan van Augustinus die hard klinkt, namelijk dat bekering meer verdoemt dan zonde. Hij bedoelt daarmee dat duizenden verloren gaan doordat zij rusten in hun bekering.
- 6 Als ze hierin geen rust kunnen vinden worden het zedelijke mensen. Ze zijn nauwgezet in al hun plichten tegenover God en de naaste. Zij gelijken op de farizeeërs. Sheppard merkt ten dezen op dat hij niet tegen nauwgezetheid is, maar wel op het rusten daarin. Je kunt met deze mensen goed spreken over plichten die je moet verrichten, maar niet over Christus en het leven door het geloof in Hem en door Hem. Toen de zondvloed kwam verdronken allen die buiten

de ark waren, ook al had men de hoogste bergtop beklommen. Op blz. 166 lezen we "Dus al tracht u nog zo hoog op te klimmen in zedelijkheid en de plichten van de beide tafelen van de wet, toch zult u zeker voor eeuwig verloren gaan als u niet de Ark Gods, de Heere Jezus, binnengaat."

- 7 Als ze geen rust vinden in hun zedelijkheid worden ze vurig van binnen. Ze worden wonderbaarlijk ijverig voor goede zaken en doelen. Ze warmen zich bij hun eigen vuur.
- 8 Als ze hieruit geen hulp kunnen putten, rusten ze op wat lijkt op een evangelische gehoorzaamheid. Er wordt getreurd over de tekortkomingen en er is de begeerte het er beter af te brengen. Ze beloven zich in de toekomst te verbeteren en rusten daarin.
- 9 Er wordt geprobeerd uit zichzelf kracht op te diepen om de zonde te verlaten, om heiliger en nederiger te zijn, zonder op de Heere Jezus te zien.
- 10 Als ze hier geen hoop kunnen vinden gaan ze tot Christus om genade en kracht om de zonde te laten en beter te leven, waardoor ze zalig zouden kunnen worden. Zo leven ze op Christus om uit zichzelf te kunnen leven.

De weg die de roomsen bewandelen.

- 1 Het belijden van de ellende
- 2 Christus als de enige Zaligmaker beschouwen.
- 3 De mens krijgt de macht om goed te doen en als de daden van de mens gedoopt worden in Zijn bloed, dan geeft Hij hun het recht op het leven.

Hoe vele christenen leven

- 1 Zij voelen zichzelf vol zonde
- 2 Zij gaan tot Christus om deze zonden weg te laten nemen en opdat Hij hen in staat stelt een beter leven te leiden dan voorheen.
- 3 Als ze deze zonden kunnen betuigen en kracht krijgen om hun leven te beteren, hopen zij zalig te worden. De éénwording met Christus ontbreekt.

Redenen waarom mensen op hun plichten rusten

- 1 Het is de mens buiten Christus eigen om dit te doen. Men tracht zalig te worden door werken. Het leven wordt gezocht in zichzelf.
- 2 Mensen rusten in hun plichten omdat zij Jezus Christus en Zijn gerechtigheid niet kennen. Ze gaan niet tot Hem omdat zij Hem niet zien.
- 3 Mensen rusten in hun plichten omdat dit naar hun mening de gemakkelijkste weg is om het hart te troosten, het geweten tot bedaren te brengen en God te behagen. Alleen in het verzaken van alle plichten gaat een mens naar de hemel.
- 4 Een mens rust in zijn plichten omdat hij krachtens deze plichten zijn zonde kan verbergen en rustig in zijn zonde kan voortleven. Sheppard stelt dat er twee paden naar de hel zijn: het pad van de zonde dat een vuile weg is en het pad van plichten als een schonere weg. Het hart is zo arglistig dat het van mening is dat Christus alleen kan zalig maken, maar in zijn levenspraktijk tracht hij zichzelf te behouden.

Ds. A. van Heteren.

Ontheiliging van de rustdag, meedoen aan wereldse vermaken, overdreven sportbeoefening bezoeken van schouwburg en bioscoop en modezucht en conversatie met wereldse kringen

Al deze dingen werden goedgepraat en niet meer als verkeerd gezien. Als verschijnselen van oppervlakkigheid in de godsdienst werden door ds. Ramaker genoemd: Verachting van de dienst des Woords, sleur in het kerkgaan en toetreden tot de dis des verbonds, gemis aan zondekennis, valse gerustheid en uitwendig steunen op het verbond zonder de kracht der genade te kennen.

Al meer gaat men met thema's op huisbezoek: een bloem van een gemeente, geloofsgroei, gemeenteopbouw etc.

De volgende thema's ben ik nog niet tegengekomen: de gelijkenis van de zaaiër, de twee wegen, de 3 stukken, rijke man en arme Lazarus etc.

Velen van ons zeggen wellicht: wij horen dit alles nog wel. Wij worden nog wel gewaarschuwd tegen wereldgelijkvormigheid. We krijgen nog huisbezoek zoals het altijd is geweest. Waardeert u het? Maar is de armoede niet dat er weinig of geen geestelijke leiding wordt gegeven in de prediking?

Horen we bij alle goede zaken wat een "neergebogene" is, wie "kleinen" zijn? Worden er weleens kenmerken van Gods kinderen genoemd? Wordt aan de hand van de kenmerken aangetoond wat het verschil is tussen hen die de Heere mogen vrezen en zij die daar vreemde deling van zijn? Wordt in voorbereidingspreken het onderscheid duidelijk aangegeven tussen hen die hongeren en dorsten naar de gerechtigheid en hen die dat niet doen? Zijn er onder ons geen tekorten in de prediking? Is er onder ons ook geen sprake van verschraling in de prediking? Het is noodzakelijk biddend Gods Woord te onderzoeken en zich te verdiepen in de ons nagelaten geschriften uit de tijd van de Reformatie en de Nadere Reformatie alsook uit eigen kerkelijk leven. Komen zaken aan de orde die prof. Wisse beschrijft in zijn boekje "Uit de verbondsschat" blz. 36 en 37: "Letten we er wel op. Nee, niet alleen dat wij niet mogen *beginnen* te prediken: God is Liefde, enzovoort; ook niet alleen, dat wij niet aan onze taak zijn toegekomen met voor te stellen dat er twee wegen zijn; ook niet, met een waarschuwing tevreden zijn, als:

TOESPRAAK ONTMOETINGS DAG

zaterdag 20 september 2003.

Er is veel verwarring en verdeeldheid in het kerkelijke leven. We denken aan de Ned. Herv. Kerk, waar men verdeeld is over "Samen Op Weg". Binnen de Vrijgemaakte Kerken wordt gesproken over een nieuwe vrijmaking. Ook binnen de Chr. Geref. Kerken zijn verontrustende zaken. Maar we zijn hier niet samengekomen om te spreken over een nieuwe afscheiding, ook al wordt dit soms zo voorgesteld in kerkelijke berichtgeving.

We missen in onze kerken soms veel in de prediking: geen twee wegen,

geen separatie, geen onderscheid tussen schijn en zijn in de prediking. Zucht u eronder? Bent u bezorgd voor het nageslacht? Soms klinkt er geen oproep tot bekering en geen waarschuwing tegen wereldgelijkvormigheid. Wanneer we lezen dat ds. B. Loonstra, predikant in onze kerken, het kermisachtige pieperfestival in Emmeloord besluit met een overdenking op zondagmiddag, spoort dit niet met datgene wat we lazen van wijlen ds. W. Ramaker te Kampen CGK predikant van 1931- 1943. Hij wees in die tijd (WO II) vijf zaken aan:

Gij, onbekeerden, gij gaat verloren, en gij, kind van God, wat zijt ge toch bevoorrecht. Dit zijn allemaal wel goede en noodzakelijke dingen, maar, zonder meer, zou ook van deze wijze van doen kunnen gelden: uw werken zijn niet vol bevonden voor God. Nee, nog iets anders is onze taak, namelijk: om eer we Christus in al Zijn volle, heerlijke algenoezaamheid uitbrengen, om eer we opwekken zelfs tot geloof en bekering, eerst de zelfs al bevende en schaamrode mens zijn *eigenlijke* verdorvenheid, die van *binnen* woont, dus de kwaal van zijn *hart*, zijn *inwendige* naaktheid, bekend te maken. Alsook hem het gans ongenoegzame, dwaze, ja, onheilige van zijn vijgenboombladeren aan te zeggen, en hem die in de Naam van de heilige God van de leden te rukken. Opdat wij eens gans naakte en in zichzelf buiten hoop gebrachte Adamskinderen, die niet meer wisten hoe zich te bedekken, voor God op de borst mochten zien slaan, en horen uitroepen: "'k bekend', o Heer' aan U oprecht mijn zonden." Dan zal God een boodschap voor u hebben. Een kerstboodschap van de hemel."

Dit is heel iets anders dan Christus zonder wedergeboorte en bekering aan te bieden met het bevel Hem aan te nemen en in Hem te geloven.

Er dient geestelijke leiding gegeven te worden in de prediking. Wanneer we de geschriften van bijvoorbeeld Smytegelt opslaan, komen we dit duidelijk tegen. Iets uit zijn werken willen we naar voren halen.

Als er staat in psalm 146: 8m "De HEERE richt de gebogenen op" dient getekend te worden in de prediking wie deze gebogenen zijn, waaraan zij te herkennen zijn.

Soms bevinden Gods kinderen zich in een toestand van neergebogen zijn. Welke toestand wordt daarmee getekend?

Hij heeft geen lust om zijn werk te doen. Eten en drinken is hem teveel. Hij kan niet rustig slapen. De ziel is ontsteld zodat er niet op de juiste wijze geoordeeld kan worden over het handelen van God en ook niet over de eigen staat. Soms moet beleiden worden de eerste liefde verlaten te hebben. Het geweten spreekt, het hart klopt, er kan niet rustig gemediteerd worden. De tong raakt ook het spoor bijster. Ze zijn geneigd tot het vervloeken van hun geboortedag.

Het ongeloof wordt in het hart gevonden. Het gaat om in het bin-

nenste: ik geloof niet dat ik ooit genade heb gehad, ik geloof niet dat ik het ooit krijgen zal, ik geloof niet dat het met mij ooit beter worden zal. De zaken die ondervonden zijn daarvan wordt gezegd: het is bedrog. De dreigingen uit Gods Woord geloven zij wel, maar de beloften niet. Zij kunnen er niet mee werken. Zij worden traag in het bidden. Ze spreken niet over God en goddelijke zaken. Ze zoeken de eenzaamheid op.

Hoe komt het dat Gods kinderen zo nedergebogen zijn?

Door veel kruis en verdriet in hun huisgezin en in hun werkzaamheden. Het is dan zoals de Psalm verwoordt: veel wederwaardigheên, veel rampen zijn des vromen lot. Omdat het niet goed gaat met de Kerk. Er zijn vossen die de wijngaarden verderven. De vraag rijst: wat zal er van de kerk worden? Omdat de duivel zoveel vurige pijlen op hen afschiet. Zou God wel bestaan? Is er wel dood, hel en oordeel? De zonde doet hen neerbuigen. Ik ben zo zondig in mijn hart, tong, en daden. Zonden in huis en familie. De zonde van de goddelozen. Lot kwelde dag op dag zijn rechtvaardige ziel. De weelde en voorspoed van de goddelozen. Vergelijk Psalm 73. Vroeger toen ik ziek was een sterke begeerte om ontbonden te mogen worden, nu is het zo anders. Vanwege de geestelijke verlatenheid, donkerheid en verberging van Gods aangezicht. In het gebed is er geen toegang. Voel Uw aanwezigheid niet. Lusteloos in Bijbellezen, kerkgaan.

Goddelozen hebben ook neergebogenheid. Maar zij zoeken afleiding, verzet en vermaak buiten God en Zijn dienst om.

Gods kinderen kunnen alleen door God geholpen worden.

Bange vraag: Heere, op wie ziet Gij? Antwoord: Op de arme en verslagene van geest en die voor Mijn Woord beeft. Jes. 66:2

De Heere zal het gekrookte riet niet verbreken.

De Heere komt tot de neergebogenen en richt hen op. Hoe? God brengt zo'n mens tot inkeer. Is het uw schuld of Mijn schuld dat u terneergebogen bent? Het is mijn schuld. Ik heb nog erger verdiend. Hebt u nooit geweend? Bent u nooit overtuigd geworden van de zonde? Hebt u de wereld de dienst niet opgezegd? Hebt u niet gekozen Mij te dienen wat het u ook zou kosten? De Heere toont dat Hij onveranderlijk is. Dat de Heilige Geest blijft. De ontrouw van Gods

kinderen doet Zijn trouw niet te niet. Het werk van Gods Zoon blijft gelden. Als dit gehoord mag worden komt er al enige oprichting. Zij beginnen de Heere te zien. De Heere toont geneesmiddelen tegen hun nederbuigingen: Hebt u veel kruis? Het is maar kort en licht. Bent u bezorgd over de kerk? Ik zal er 7000 doen overblijven. Bestrijdt de duivel u? De Heere is de Almachtige. Drukken uw zonden? Ik vergeef menigvuldiglijk. Drukken de zonden van anderen? Dat is een goed teken. Gaat u gebukt onder de voorspoed van de goddelozen? In Psalm 73 staat: zij worden als in een ogenblik tot verwoesting. Bent u nog niet in de hemel? U bent hier nog nuttig. Ondervindt u geestelijke verlatenheid? Als u Mijn kind niet was zou u er niet over kermen. De Heere doet Zijn nabijheid ervaren, Hij bemoedigt.

De Heere geeft neergebogenen beloften. De Heere is toch geen man dat Hij liegen zou. Al zijn zij nog zo nedergebogen, de Heere heeft hen lief.

Wereld spot met volk van och en ach. Het is alsof zij de hele wereld op hun schouders hebben.

Waarom bent u niet nedergebogen? Hebt u dan geen zonden? Ligt u niet onder de toorn van God? Hoe nedergebogen zult u zijn als u voor God zult staan.

Was ik maar echt nedergebogen, zo verzucht iemand. Hoe diep moet u buigen volgens uw gedachten? Is het nog niet hoog genoeg als u radeloos bent?

Is mijn nedergebogenheid wel goed? Kwam het alleen voort uit het kruis? Neen, het gaat mij vrij goed. Toch ben ik nedergebogen. Hoe zal het gaan met de kerk? Goed. Hebt u last van aanvechtingen van de satan? Als u geen genade hebt, zou hij u niet lastig vallen. Drukken uw zonden? Ach, die inwonende zonde. Zijn de zonden van anderen u tot last, bijvoorbeeld van uw kinderen? Dat is Gode aangenam. Hebt u last van de voorspoed van de goddelozen? Dat is niet goed. Zou u uit dit leven weg willen zijn uit liefde tot God? Dat is een goede begeerte. Wie last heeft van geestelijke verlatenheid heeft tevoren gemeenschap genoten. God zal zeker oprichten. Hebt u weleens oprichtingen ondervonden? De Heere zal het weer doen.

We willen ook nog enkele dingen over een andere tekst zeggen: Zacharia 13:7 waar onder meer staat "Maar ik zal Mijn hand tot de kleinen wen-

den. Wie zijn die "kleinen"? Smytegelt schrijft er in hoofdzaken dit van: Het zijn uitverkoren vaten, die God eeuwig liefheeft. Zij zijn getrokken uit de macht der duisternis, uit de macht van de onwetendheid, van de zonde en van de duivel; zij overgezet in het Koninkrijk van Gods liefde. Ze zijn overtuigd, verlegen en verslagen. Zij kennen de vraag: Wat zullen wij doen? Hoe komen wij de zonden en de verdorvenheid te boven, hoe raken we gerechtvaardigd, geheiligd en verheerlijkt? Het zijn gekrookte rieten, rokende lemmetten, zwakke lammeren. Zij kleven de Heere aan, al leven zij in het donker. Ze verstaan: Ik geloof, Heere, kom mijn ongelovigheid te hulp. Het geloof is zo klein als een mosterdzaadje. Soms is er wat groei in geloof, hoop en liefde, in nederigheid en oprechtheid. Er zijn onder de kleinen ook sterke en grote christenen. Ze oefenen zich in de heiligmaking en in de liefde tot God. Waarom worden zij kleinen genoemd?

Hun getal is niet groot, het is een klein kuddeke. Zij hebben geen grote rijkdom, achting of gezag. De wereld acht hen niet groot. Zij zijn klein in eigen achting: Ik ben maar stof en as. Zij weten zo weinig van God en goddelijke zaken. Zij zoeken geen grote wereldse dingen.

Als schepsel zijn zij klein. Als zondig schepsel zijn zij klein. In de genadestaat zijn zij klein vanwege de inwonende zonde. De zegeningen doen hen diep buigen.

Hoe kan de Heere Zijn hand tot hen wenden? Omdat de Herder is geslagen. De Zaligmaker heeft plaatsvervangend de straf gedragen.

De Heere zal zulken geenszins uitwerpen: de Heere woont bij dien die van een verbrijzelde en nederige geest zijn. Hij zal Zijn hand tot de kleinen wenden.

Smytegelt noemt ook kenmerken van Gods kinderen: Zij hebben de Heere en de prediking lief. Zij aanbidden Gods vrijmacht. Zij zijn nederig: ik was het niet waard dat de Heere naar mij omzag. Zij zouden het liefst onopgemerkt door de wereld gaan. Zij kunnen geen hard hart verdragen. Als zij maar kunnen zuchten en aanbidden. Zij smeken en bidden. Zij zijn een gezelschap van Gods kinderen. Zij haten de werken van onbekeerden. Zij bidden voor onbekeerden.

Zij begeren vruchten te dragen.

Horen we nog wel wat hongeren en dorsten naar de gerechtigheid is en

wat het niet is? Wordt Matth. 5:6a "Zalig zijn die hongeren en dorsten naar de gerechtigheid" wel onderscheidenlijk verklaard?

Wie honger en dorst wel heeft is aan de volgende zaken te herkennen:

Wie houdt van teksten die Christus alleen als fundament van de zaligheid leggen en van teksten die de zondaar naakt uitschudden. Wie God niet wil wijzen op gaven en deugden, kentkens of gaan aan het Heilig Avondmaal, maar alleen op Jezus Christus. De werken der wet zijn uitgesloten. Wie graag hoort spreken van de gerechtigheid van Christus.

De Heere geve terugkeer naar of groei in genoemde zaken die wezenlijk zijn voor de prediking en gebiede er Zijn zegen over. Moge het zaad niet alleen vallen langs de weg, in steenachtige plaatsen en tussen de doornen en de distels, maar door genade, naar het welbehagen van

God vallen in door de Heere weltoebereide aarde. Dan zal het vrucht dragen, hier in beginsel en eenmaal eeuwig en volkomen.

Wie hier niet leert buigen voor de Koning der koningen, zal op de dag van de wederkomst gedwongen moeten buigen. Uitwendig buigen baat niet. Buigen ten tijde van ziekte en tegenspoed zal ook niet baten. Er kan veel zijn wat toch geen waarheid is. Judas sprak het uit: "Ik heb gezondigd, verradende het onschuldig bloed." Maar hij verworgde zichzelf. Wie echt mag buigen, mag de weg Gods in zijn leven goedkeuren. Krachten worden afgesmeekt in de strijd tegen de doodsvijanden.

Wanneer zulken vallen, richt de Heere hen weer op, wendt Hij Zich weer tot hen. Hij leidt hen door Zijn Raad en neemt hen op Zijn tijd op in heerlijkheid.

Ds. A. van Heteren.

DE KERK: DREIGING EN REDDING

De Kerk lijkt in een geweldige crisis te verkeren. Wat is er met de Kerk des Heeren aan de hand?

Een vluchtige blik rondom rechtvaardigt deze vraag.

De Hervormde Kerk is in grote nood. De vaderlandse kerk, waarmee we ons toch sterk verwant gevoelen, gaat verdwijnen. Verwijten van afscheiding en ontrouw klinken over en weer tussen broeders, die altijd naast elkaar stonden. Men dreigt elkaar uit het oog te verliezen. Wat zal het SoW-gebeuren uiteindelijk opleveren?

Voor onze broeders in de Hervormde kerk betekent dit alles een ernstig gewetensconflict. Wat te doen? Gevoelen wij deze nood voldoende?

In de Vrijgemaakte kerken komt men tot een nieuwe vrijmaking. Deze kerken zijn in enkele tientallen van jaren sterk veranderd. Men vindt er alle schakeringen. Van modern tot bevestigend. Het verlies lijkt groter dan de winst. Er heerst grote verwarring. Ik las van een vrijgemaakt predikant, die het volgende schreef: 'Mijn preken zijn toch echt anders geworden, sinds ik Christus heb ontmoet.

Met die ontdekking is een belangrijke wissel in mijn denken omgegaan. Vrijgemaakten is vaak verweten dat ze de vraag: "Sta ik recht voor God?", het aspect van de toeëigening van het heil, in de prediking veronachtzamen. Volgens mij is dat verwijt terecht.

Als het gaat om de oproep van

Paulus: "Laat u met God verzoenen", stelt de vrijgemaakte prediking generaliserend gesproken: "U bent al met God verzoend, u moet alleen nog heiliger gaan leven!"

De vraag: "Hoor ik er wel bij?", heeft een plaats binnen het raamwerk van de heiligmaking, terwijl die aan de orde moet komen in het kader van de rechtvaardiging. Een paar jaar geleden sloot ik mijn preken af in de sfeer van "het komt allemaal wel goed, want God is genadig." Tegenwoordig lopen mijn preken meestal uit op een appel tot overgave aan Christus.

Zo'n geluid verheugt ons; maar er is ook een massa andere symptomen te zien.

In de Gereformeerde Gemeenten, die op ons vooral een massief sterke indruk maken, brengt het herdenkingsjaar 2003 niet veel goeds. Oude tegenstellingen lijken op te laaien. Op het punt van de belofteprediking gaan de wegen uiteen.

De Saambinder schreef over het verwijt van een "stappenplan", als heilsweg tot God. De gedachte van standen in de prediking staat zwaar onder druk. Waarom dit? Zijn er geen standen en verschillende legeringen? Dat wel, maar men vreest systematisering, en daarvoor hoede men zich. We leven hartelijk mee met deze kerken, waarmee we sterke verwantschap voelen.

Onze eigen kerken? Ook wij nemen

dezelfde bressen waar. Plaatselijke omstandigheden variëren van kanselruil met de NGK, de GKV en de NHK (excuus voor de afkortingen).

Mondigheid lijkt in vele van onze gemeenten toe te slaan, zodat de prediking in gevaar komt en onder vuur ligt. Heeft de Heere niet een twist met ons? Wat is er met de kerk aan de hand? In de dagen van Ezechiël was er ook grote kerkelijke nood. Het oordeel komt, en dan lezen we de beklemmende woorden: "...en begint van Mijn heiligdom" (Ezech.9:6m)

Ezechiël beleefde de wegvoering naar Babel. Deze wegvoering werd voorafgegaan door geestelijke rampspoed. Het gebeurde in de tempel, de heerlijkste plaats van het land.

De profeet ziet in een gezicht dat de heerlijkheid des Heeren de tempel gaat verlaten. Deze heerlijkheid, dat is de Heere Zelf, verwijderd Zich plechtig van boven de ark en vertrekt naar de dorpel. Dat is een vreselijk gezicht: de Heere verlaat de tempel.

Daarna volgt er nog meer ellende.

Er komen, op Gods afroep, zes mannen, alle voorzien van een dodelijk wapen. Een knots of een bijl. Dit zetal geeft gevolg aan een Goddelijk bevel om jong en oud dodelijk te treffen, zonder enige verschoning. Zo trekken zij de stad in. Nadrukkelijk zegt de Heere: "Begint van Mijn heiligdom!" Vlak bij het altaar vinden zij oude mannen en deze worden het eerst getroffen. Oude mannen, die de afgoden dienen, in de schaduw van het altaar. Waarom deden zij dat daar? Och, de zonde dekt zich altijd met een vroom kleed; zonde in de kerk, dat lijkt minder erg.

Deze ouden gaven de jeugd geen goed voorbeeld. Ze lieten een leeg testament na. En daarom vallen ook de jongeren onder de slagen dood neer. Hoe vreselijk! De tempel is vanouds een schuilplaats, een oord van toevlucht, en zie, thans heerst er de dood. De verslagenen vallen bij hopen in de tempel. De tempel wordt erdoor ontwijfd. De tempel een begraafplaats! Zonde in de tempel? Is dat minder erg? Integendeel, het is juist te ernstiger. Daarom begint daar het oordeel! We zien het ook in deze tijd. De kerk wordt ontwijfd, getroffen door het oordeel.

Is er geen uitkomst? Staan we machteloos tegen de aanstormende dreiging? Zeker, wel vanuit onszelf.

Maar er is tòch redding. Bepaalde mensen worden uitgezonderd van de

rest. Zij mogen blijven leven. Op hun voorhoofd vertoont zich een duidelijk teken. Dat is niet het teken van de doop, maar het is het teken, hen gegeven door een Man, met linnen bekleed. Het is de Priester, het is Christus. Hij verleent bepaalde mensen het teken van Zijn bloed. Een kruisteken zelfs. Deze mensen worden gered. Het zetal mag hen geen schade aanbrengen. Er is redding in Christus. Wie Hem kent, mag gerust zijn. Aan uw zijden zullen er tienduizend vallen; tot u zal het niet genaken.

Tòch redding in de tempel, niet door de tempel op zich, niet door eigen vroomheid, maar alleen door het bloed van Christus. U hebt Hem nodig. U mag Hem zoeken als de enige Toevlucht. Hij gaat rond in de kerk, onder het Woord.

Hiermee is vrijwel alles gezegd. En toch de vraag: wie worden er door Hem afgezonderd van de massa?

Zijn het de uitverkorenen? Of zijn zij het die roemen en juichen in hun verlossing? Hier staat dat zij het zijn, die zuchten. Zij worden door de Heere Jezus gezocht. Niet de sterken en de machtigen en de vromen, maar de machtelozen.

Iemand die zucht, weet geen enkele weg meer. Er is reden tot zuchten, ook nu. Waarom? Omdat u geen zekerheid hebt, omdat u twijfelt? Dat kan ermee samenhangen. Maar hier

gaat het dieper: ze zuchten en roepen uit vanwege de gruwelen, die in Jeruzalem gedaan worden. Ze zuchten vanwege de verlating van de Heere, ze zuchten omdat Zijn Woord terrein verliest en omdat de wereld oprukt, omdat de afgoden in de kerk worden gediend. Ze zijn bewogen met de zaak van de Heere.

Conferenties en synoden kunnen hen geen troost bieden en gemeenteopbouw en groeigroepen zijn hen in deze dagen te hoog gegrepen. Ze beseffen dat de breuk dieper ligt.

Ook in deze dreigende eeuw is er redding, ook nu nog; de Man met linnen bekleed is er nog en gaat nog rond. Hij behoort bij die zuchtenden. En zij behoren bij Hem, want Hij getuigde: "Zalig die treuren, want zij zullen vertroost worden"

Niemand zuchtte zoals Hij over het verval van Jeruzalem. Daarom kent Hij ze. Kent Hij ook u zo, in uw nood en verdriet?

Deze mensen zijn geroepen tot de bruiloft des Lams. Zij zullen vertroost worden. In het heilgdom, uit en door Christus!

De zes komen achter die Ene, "achter Hem" (vers 5). Dat betekent: Christus komt eerst met Zijn evangelie, daarna komt eens het oordeel. Houd die volgorde vast! Dan zal niet de dood ons treffen, maar het leven ons gegeven worden, tot in eeuwigheid.

ds. P. Roos

BIDDEN OP HET DIEPTEPUNT

Jona 2,1a

En Jona bad tot de HEERE, zijn God.

In Bohemen werden midden achttiende eeuw in kerkgebouwen kansels aangebracht in de vorm van een zee-monster, zogenaamde walviskansels. De bek van de vis werd opengesperd naar de gemeente toe. De prediker staat dan tussen de geweldige tanden van die grote vis. Een herinnering aan de geschiedenis van Jona, die op het dieptepunt van zijn leven - in de buik van een vis - bereid gemaakt werd om het evangelie te verkondigen aan medezondaren, die hij het evangelie niet gunde.

Bereikt het kerkelijke leven in Nederland ook niet een dieptepunt? De zorgen zijn groot. En dan denken we niet alleen aan het SOW-proces, maar ook aan ons eigen kerkelijke leven, waarin gemeenten steeds meer

hun eigen gang gaan. We gaan steeds meer naar een dieptepunt. Dreigen we niet 'opgeslokt' te worden door het moderne levensgevoel, het materialisme, het individualisme? Het is donker zoals bij Jona in de vis.

Hoe moeilijk dat ook is, tòch kan het heilzaam zijn zo'n dieptepunt. Ook in het kerkelijke leven. Jona heeft het ondervonden. Hij hield zijn eigen ideeën er op na. Hij kon het niet meemaken dat God de vijanden van zijn volk nog wilde laten waarschuwen, opdat ze tot bekering zouden komen. Dat gunde hij hen niet. Daarom vluchtte hij zover mogelijk weg van alles wat hem maar enigszins herinneren kon aan de opdracht die de Heere hem gaf. Misschien herkent u dat: je sluit je af voor Gods Woord, je wilt niet met Gods geboden geconfronteerd worden. Zo ligt het van nature, maar ook vaak na ontvangen genade. Ouderen vluchten dan soms in hun

werk, jongeren duiken onder in een uitgaansleven of in de studie. Je houdt vast aan je eigen gedachten over zalig worden. Dat moet gaan langs een bepaalde weg, volgens een bepaald systeem. Wij denken het vaak beter te weten dan de Heere. Menen rechtvaardiger en barmhartiger te zijn dan Hij. Kerkelijk kan dat zo liggen, maar ook persoonlijk. Dat is Jona.

En Jona bad, zo begint hoofdstuk 2. Dat is een wonder, want in het hoofdstuk daarvoor hoor je hem niet één keer bidden. Sinds de Heere hem riep om naar Ninevé te gaan, is hij een biddeloos mens. Dat kan ook moeilijk anders. Als we voor de Heere op de vlucht zijn, kunnen we ook niet bidden. Wel voor de vorm, maar niet 'echt'.

Er staat ook niet dat hij bad toen hij door de heidense zeelui aangespoord werd om tot zijn God te bidden. Je hoort hem zelfs niet bidden als hij overboord gaat. Nu wel. *En Jona bad*. Een wonderlijk bidvertrek. Een aparte binnenkamer. In de buik van een vis. Daniël had een opperkamer, met open vensters. Dit is een vertrek in de diepte, met gesloten vensters. Hij kan geen kant op, hij kan geen vin verroeren. Jona ging overboord en kwam in de buik van een vis terecht. Levend begraven. Dat is erger dan Jozef in de gevangenis, Daniël in de leeuwenkuil, Job op de ashoop. Wij weten hoe het afgelopen is - hij werd gered - maar voor Jona moet het een vreselijke ervaring geweest zijn. Hij dacht dat zijn laatste uur geslagen was. Hij heeft die vis aanvankelijk niet kunnen zien als een soort reddingsboot. Hij beleefde het als een graf. Hij heeft geschreeuwd vanuit de buik van het graf (vs.2). Er bleef voor hem maar één ding over: Nu verdrink ik in de woedende zee. Ik dacht het beter te weten dan mijn Zender. Nu brengt God mijn mond tot zwijgen.

De Heere wilde dat hij zou prediken tegen Ninevé. Maar Jona wist, dat de Heere een genadig God is, barmhartig en groot van goedertierenheid. Daarom wilde hij niet gaan. Hij moest niets van die Ninevieten hebben. Stel je voor, dat die vijanden van zijn volk zich zouden bekeren.

Nu laat de Heere Jona aan den lijve ondervinden dat Hij goed is voor een slecht mens. Hij heeft geleerd wat het is om 'verloren' te moeten gaan en toch nog heil te ontvangen. Dat was een belangrijke les voor hem, ook met

het oog op zijn zending naar Ninevé. Jona erkent zijn schuld. Hij ziet Gods hand in wat hem overkomen is: *Gij had mij geworpen in de diepte*, vs.3. Niet de zeelui, maar *Gij*. Hij heeft het als een oordeel van de Heere ervaren over zijn ongehoorzaamheid. Hij buigt onder het rechtvaardig oordeel van de Heere. Wat is dat nodig, ook voor ons. Wij zijn van huis uit immers niet beter dan Jona?

En Jona bad. Vreemde plaats om te bidden. Dat doet de Heere nóg: buitengewone plaatsen beschikken voor het gebed, waar Hij met Zijn volk afsteekt naar de diepte. Waar ze leren roepen uit de diepte. In de buik van een vis... Voor anderen beschikt de Heere weer andere omstandigheden. Je ziet in de Bijbel dat de Heere allerlei moeilijke omstandigheden gebruikt, opdat mensen in de nood tot Hem zouden vluchten. Nu eens een ernstige ziekte, waarin God je eens even apart neemt, dan weer wat anders: teleurstellingen, moeiten, zorgen. Het hoeft niet altijd door eigen schuld te zijn. Je kunt ook door schuld van anderen in moeite en nood terecht komen. Denk aan Jozef. Maar de Heere houdt het wel in Zijn hand. Hij kan het kwaad van ons weren of ten onze beste keren.

En dat doet de Heere in de weg van het gebed. Sta niet tegen de Heere op, maar smee Hem of Hij de moeiten wil heiligen. Hij weet wat goed voor ons is. De slechtste plaats in onze ogen is voor Gods volk de beste plaats in Gods ogen. 'Dit leert mijn ziel U achteraan te kleven'.

Worden we ook als kerken in deze tijd misschien 'opgeslokt' om werkelijk tot God te komen, tot een gebed? We zijn kerkelijk op een dieptepunt aangekomen. Hebben we onze schuld erin al in erkend? Dat er zoveel verdeeldheid is en moeite, is dat geen schuld voor God? Zijn we trouw geweest aan de opdracht van de Heere om een lichtend licht te zijn, een zoutend zout? Of hielden we vast aan onze eigen mening, onze gedachten? Druk met van alles en nog wat, behalve met de opdracht van de Heere. Roepen we de Heere aan? Voor ons persoonlijk: 'Och, werd mijn ziel door U gered'. En kerkelijk: *Uw werk, behoud dat in het leven*.

En Jona bad. Een vreemde plaats om te bidden. Toch was het een door God bestemde plaats om zijn ontrou-

we knecht in het dal van ootmoed te brengen. Daar werd hij benauwd van alle zijden. De Heere gebruikte dat bij Zijn ontdekkend en schuldovertuigend werk. In de buik van de vis bidt hij weer. *En Jona bad*. Bedroefd. *Uit de buik van het graf schreide ik*, zegt hij (2). Dat was droefheid naar God. Het doet zo'n pijn de Heere te moeten missen. Daarover schreit Jona hete tranen. Zijn ziel dorst naar de Heere. Daaraan ziet u, dat die eigen-gereide profeet toch een kind van God is. Dat is voor hem het ergste: *Ik ben uitgestoten van voor Uw ogen* (5). Dat is het dieptepunt. Erger is er niet. En dat door eigen schuld. Zijn vlucht was een verlaten van de Heere en Zijn dienst.

En Jona bad. Nu wel. Omdat nood leert bidden? Nee, dat doet Gods Geest en die gebruikt daarvoor soms wel de nood. Jona vlucht niet langer bij de Heere vandaan, maar vlucht juist naar Hem toe. Het adres staat er bij: *En Jona bad tot de HEERE, zijn God*.

Is dat niet vrijpostig? Na alles wat er gepasseerd is? Let er op, Jona doet een beroep op de Naam van de HEERE. En Jona bad tot de HEERE, zijn God. Op die Naam, die zo heilig, groot en goed is, mogen we altijd pleiten, al zijn we nog zover weg gedwaald. De Verbondsgod Die trouw houdt, trouw is voor trouwelingen.

En Jona bad tot de HEERE *zijn God*. Hij ziet dus zijn redding in de vis - iets dat ligt op het terrein van Gods almacht - vóór alles als een daad van Zijn trouw. Zijn almacht staat in dienst van Zijn trouw. Wat Zijn liefde wil bewerken ontzegt Hem zijn vermogen niet. De HEERE *zijn God*. Dat is Hij gebleven. Ondanks alles. Heeft Hij boven Zijn wet niet geschreven: *Ik ben de HEERE, uw God?* Daarop mogen we een beroep doen.

Bidden op het dieptepunt. Niemand zit op nood te wachten in zijn leven, maar het kan soms wel heilzaam zijn. 'Zalig, hij die door de nood gedreven, zich tot Hem om troost begeeft; die Zijn hoop in 't hachelijkst lot, vestigt op de HEER', zijn God. In de doodsdiepten van Jona wordt het gebed geboren, zoekt hij Gods aangezicht. Zijn gebed werd door de Heere gehoord (7). Wat een afstand: tussen diepte van Middellandse zee en hemel. Waar je ook bidt, God ziet en hoort je. Hij weet van je getob en je

geworstel. 'Hij is nabij de ziel die tot Hem zucht'. Hij ziet genadig uit de Hoge wie op Zijn bijstand wacht. ... *en Hij antwoordde mij* (2). God is een God Die antwoordt! Niet altijd direct en ook niet steeds zoals wij graag willen, maar Hij laat geen bidder staan. Ook Jona niet. God is een Hoorder der gebeden. Overal, zelfs uit de buik van de vis.

De Heere laat de vis Jona uitspuwen. De vis gehoorzaamde. God heeft met niet één schepsel zoveel moeite als met een mens. Beschamend is dat. Een andere Jona komt op het strand aan. Gestorven aan zijn eigen wil, een bruikbaar instrument. Het was de Heere niet te doen om de dood van Jona zelf, maar om de dood van de farizeeër in hem. Dat onwillige 'ik'. Ja, om dát in ons te doen sterven, dat weerspannige 'ik', gebruikt de Heere soms diepten in ons leven. Om gewillig te maken, volgbaar, afhankelijk, klein. Jona had een enkele reis genomen. God heeft er een retour van gemaakt. Op kosten van de Ander. Aan het eind van het gebed erkent Jona het: *Het heil is des Heeren*. Jona heeft geleerd dat hij daar niet over beschikken kon. Voor anderen niet, maar ook voor zichzelf niet. Dan wordt het zo'n wonder dat de Heere nog met ons te doen wil hebben. Jona heeft het ervaren als een terugkeer uit het graf, als een opstanding uit de dood.

Jona werd 'levend begraven', drie dagen en drie nachten. Waarom? Hij moest leren zich te verootmoedigen. Leren om zijn zonden te gaan zien en te belijden. Méér dan Jona is Jezus Christus Die plaatsvervangend voor des doodsschuldige zondaren de dood inging. De dood in zijn volle omvang. Om heil te verwerven en ook de toepassing ervan door Zijn Geest en Woord. Als we het dieplood laten zakken in deze oceaan van liefde zullen we de bodem nooit kunnen peilen. *O diepte des rijkdoms, beide der wijsheid en der kennis Gods!* Wat wordt dat een wonder als we daarin mogen delen: Aan jezelf de dood te wijten, aan Hem het leven te danken. 'Het kan niet voor mij', zegt u. Nee, dat zou ook zo zijn als het heil van een mens moest komen. Van uzelf, of van een ander. Maar *het heil is des HEEREN*. 's Mensen heil is ijdelheid. Wij kunnen het niet tot stand brengen. Vraagt naar Hem die al dat heil bewerkte. Dieper dan uw nood is Gods genade. Jona, u en ik, mogen

roepen om genade en gehoor vinden! Hij kan en wil en zal volkomen uitkomst geven. Zult u het nooit vergeeten, maar er juist aan denken als u in lichamelijke of geestelijke nood verkeert?! 'Maar, als ik mijn nood niet zie, niet voel?' Ook dat wil de Heere werken door Zijn Geest en Woord. Je doet op Hem nooit tevergeefs een beroep. Er is géén heil van te verwachten als u dat heil van Hem verwerpt, versmaadt.

Bidden op het dieptepunt. Ook kerkelijk. Laat het toch van ons mogen gelden dat we met Jona bidden tot de HEERE, onze God, Die gezegd heeft dat de poorten der hel Zijn gemeente niet zullen overweldigen, en dat wie Hem aanroept in de nood, Zijn gunst oneindig groot zal vinden. Het heil

WAARACHTIG BEROUW

In de levensbeschrijving van de bekende kolendrager William Huntington, kwam ik een opvallende omschrijving tegen van het waarachtige berouw. Huntington had veel verdriet gehad over zijn zonden. Veel spijt tegenover mensen gevoeld. Maar de diepste pijn die hij had ondervonden, was toen hij zag gezondigd te hebben tegen een goeddoend God. En dan schrijft hij, dat hij zo'n medelijden voelde met God. Ik weet niet of het gepast is om m.b.t. God het woord medelijden, te gebruiken, maar ik geloof wel dat er een kern van waarheid in ligt, die we in de Bijbel ook terugvinden, o.a. in Ezechiël 36:31 Dan zult gij gedenken aan uw boze wegen en uw handelingen, die niet goed waren; en gij zult een walging van u zelf hebben over uw ongerechtigheden en over uw gruwelen.

We willen met u nadenken over het waarachtige berouw.

1. Wanneer dat berouw plaatsvindt

Dán. Wanneer is dat? Juda is in ballingschap. God had ze het land der belofte uitgeworpen. De tempel was verwoest. Sions berg was een roken-de puinhoop. En de ark die van Gods gunst getuigde, was vernietigd. En Juda was er slecht aan toe. Er werd wel gezocht omdat ze zo ver van huis waren, maar de verbrijzeling van het hárte en de waarachtige bekering werden niet gevonden.

En dat maakte nu juist hun geestelijke nood zo groot. De grootste ellende is,

voor de kerk is van de Heere.

Is het geen wonder dat de kerk nog bewaard is? Is dat een geringere zaak dan Jona's bewaring in die vis? Dát er nog een kerk is - al verkeert ze op een dieptepunt - is enkel te danken aan Gods trouw. Ik denk aan die walviskansen in Bohemen. De prediker staat tussen de geweldige kaken van het zeemonster. In de weg van het gebed mocht Jona gaan verkondigen dat God goed is voor een slecht mens. Hij heeft het aan den lijve ondervonden. Dat hebben we persoonlijk nodig en kerkelijk. Ook vandaag zal er van een kerk op een dieptepunt iets uit kunnen gaan in de weg van gebed. Laten we er maar veel voor bidden. Trouwe God, op U vest ik het oog!

Ds. R. Kok, *Slidrecht*

wanneer de ellende niet gekend en gevoeld wordt. En nu zijn ook wij onderworpen aan allerhande ellendigheden, zo zegt het Doopsformulier, ja aan de verdoemenis zélf. Maar dat laatste weegt ons van nature niet. We zijn dagen, weken, maanden en jaren bedroefd over de verliezen die we lijden.

Maar zijn we weleens bedroefd dat we ellendig, uitlandig, d.w.z. buiten het paradijs staan? Dat we Gód kwijt zijn?

Israël zag dat niet. Ze beleefden dat niet. En toch stuurt God Zijn knecht Ezechiël naar ze toe. Hij komt met Zijn rijke en heerlijke beloften. Steeds weer klinkt het in hoofdstuk 36: Ik zal. God zendt Zijn knecht om een heerlijke boodschap van verlossing en vrede te verkondigen. Al hadden ze dat niet verdiend. Net zomin als u en ik. We hebben geen rechten. We hebben het niet verdiend dat de God van hemel en aarde nog naar ons omziet. En dat Hij ook vandaag Zijn zeer blijde boodschap van het eeuwige leven in het bloed des Lams laat verkondigen. Terwijl zovele miljoenen in ons land en in deze wereld met ons naar dezelfde eeuwigheid reizen. Met eenzelfde onsterfelijke ziel. Op weg naar het eeuwige verderf. En ze zijn het zich niet bewust. En ú wordt het nog toegeroepen: wend u naar Mij toe en wordt behouden! Haast u om uws levens wil!

Geliefde vrienden, waarden we dat nog? Heeft dat uw hart al eens ver-

broken? Dat alléén kan uw hart verbreken. Andere dingen niet. De wet kan uw hart niet verbreken. Een ziekbed ook niet. Een aangrijpend sterven in onze familie kan ons hart niet verbreken. Dat leidt niet per definitie tot waarachtig berouw. Wat berouw is? Velen denken dat berouw hetzelfde is als een vrees voor de hel en diepe indrukken van de toorn Gods. Ik zeg niet dat dit er niet mee sámen kan gaan, maar waarachtig berouw is in wezen toch iets ánders. Een diepe kennis van de boosheid van de zonde, een beleving van de vloekwaardigheid, angst voor de straf, dat zijn zaken die voortkomen uit de wet. De wet snijdt ons af (en dat moet ook éérst gebeuren, want: waaruit kent gij uw ellende? uit de wet Gods) van alle gerechtigheid in onszelf en dan ontvalt ons alle hoop tot de zaligheid. Dat is allernoodzakelijkst. Maar het is niet genoeg. Judas heeft geschreeuwd van wroeging. Ezau heeft de plaats des berouws met tránen gezocht. Maar ze zijn voor eeuwig verloren.

Wanneer wordt nu het waarachtige berouw geboren? Dat ontstaat pas dáár, waar er enigermate het besef is, door het geloof, dat God óndanks al mijn zonden, tóch barmhartig wil zijn. Dáár komt dat waarachtige berouw, de evangelische boetvaardigheid. Het ware gevoel over de zonde is onlosmakelijk verbonden met de hoop op genade. Al is die hoop nóg zo klein en bestreden, maar het zijn de goedertierenheden des HEEREN die tot bekering leiden. Dan ontstaat er de droefheid naar God. Dan krijg ik medelijden met God,. En dan wordt de zonde zo bitter. De toorn Gods kan dat niet bewerken. Door Zijn toorn ga ik in wanhoop ten onder. Maar één pijl van Gods liefdeboog in mijn hart, één blijk van Gods gunst, één toeknikje van Gods vriendelijk aangezicht, dat verbreekt mijn hart. Dan hoor ik zo, n vuile zondaar met een kruimeltje geloof roepen: 'k Heb tegen U, ja U alleen misdreven; Uw wil en wet, hoe heilig, stout versmaad. En waar wordt dat waarachtige berouw het diepst geleerd? Let wel, ik zeg niet: het éérst, maar: het diepst! En op die kennis komt het aan: als ik die dierbare Heere Jezus Christus zie bukken onder mijn zonden. Als ik Hem zie hangen: bloedend en zuchtend, angstig en verlaten, wegzinkend in de golven van de eeuwige toorn Gods. Ik gevoel mijn kwaad het diepst als ik

Hem hoor spreken: Ik voor u, daar gij anders de eeuwige dood had moeten sterven.

Dan versta ik de dichter P. Huet: Nooit heeft iemand zoveel kwaads tegen zoveel goeds bedreven.

2. Waarom dat berouw plaatsvindt

En wat heeft de Heere nu toch bewogen om Israël te verlossen? Waarom gaf Hij hen die kostelijke beloften? Dat lezen we in vers 22: Ik doe het niet om uwentwil, gij huis Israëls! maar om Mijn heiligen Naam, dien gijlieden ontheilgd hebt onder de heidenen. Omdat Zijn Naam werd gelasterd onder de heidenen. Is dát nu het volk van Jahweh? Is die God van Israël zó zwak, dat Hij Zijn volk niet redden kan? zo klonk het. Maar God gaat tonen dat Hij niet een god is als die van de heidenen. Die wel een mond hebben, maar niet spreken kunnen. Die wel ogen hebben maar niet zien. Hij gaat tonen dat Hij God is, door Zijn volk verkoren, uit de ballingschap te gaan verlossen. Ik zal zijn die Ik zijn zal!

Dat is welbehagen. Het waarom van zalig worden ligt niet in de mens. Maar het is genade. Vrije gunst, die eeuwige Hem bewoog. God betoont dat door ellendige mensen niet zomaar prijs te geven aan de verdorven mens, maar door ze in Jezus Christus weer op te gaan zoeken. Door Zijn eniggeboren en veelgeliefde Zoon in het verdorven vlees te sturen, opdat vleselijke, zondige mensen, dóde zondaren gered zouden kunnen worden. Door Zijn Heilige Geest uit te zenden Die het weggedrevene zoekt en overtuigt van zonde, zodat hun ziel gaat schreeuwen tot God. Zodat er nog maar één ding belangrijk wordt in hun leven: hoe zal ik rechtvaardig verschijnen voor God?

Om Zijns Naams wil komt de Heere naar ellendigen met Zijn heerlijke en rijke beloften. Ik zal en in dat Goddelijke zal, ligt nu de ruimte van zalig worden. In de verkiezende liefde Gods. Want wie uitverkiezing zegt, die zegt: genade. Als God geen verkiezend God zou zijn, dan was er geen mens ooit zalig geworden. Dan was er geen belofteprediking, dan was er niks.

Maar nu kan het voor de grootste zondaar. Nu kan het voor de jongste, de oudste, de koudste, de vuilste zon-

daar. Zult u op uw knieën gaan voor God? En uw vinger eens bij leggen bij dat Goddelijke zal? Het zijn niet onze zonden die ons buiten Zijn Koninkrijk houden. U gaat niet verloren omdat u zo gezondigd hebt. Maar als u verloren gaat, dan is dat omdat u Hem niet getrouw geacht hebt, Die het beloofd heeft.

3. Waartoe dat berouw plaatsvindt

En hoe meer ik nu zie van mijn boze wegen en handelingen, hoe gepaster de Zaligmaker wordt. Hoe dieper ik graaf en hoe meer grúwelen ik aantref, des te noodzakelijker wordt Zijn Kruis. En hoe meer ik mijzelf ga tegenvallen, hoe dierbaarder Zijn bloed wordt. En hoe meer ik mag zien van deze lijdende Borg, en wat het Hem heeft gekost om mijn schuld te betalen, des te meer komt er een afkeer van de zonde, een haten en vlieden van de zonde. Want ik ben zo duur gekocht. Dat is het medelijden met God. Nee, niet als Jeruzalems dochters, maar als een verbroken Petrus, die in de ogen van Zijn Meester keek. Wee mijner, dat ik zó gezondigd heb. Maar dan wordt ook het verlangen geboren om niet meer te zondigen. En dan komen er ook de momenten dat ik heimwee krijg, naar die dag, dat ik verlost zal zijn uit de ballingschap. De dag dat ik zonder zonde Hem mag zien, Die mijn ziel liefheeft. Dan geen boze wegen meer en geen handelingen die niet goed zijn. Ook geen walging meer over de gruwelen en de ongerechtigheden. Maar dan zonder vlek te zijn en zonder rimpel. Geheel zijt gij schoon, Mijn vriendin, en er is geen gebrek aan u.

Houd dan moed, arm en ellendig volk. U die vreest nog eenmaal in de handen van Saul om te komen. Luister naar de zeer blijde boodschap: IK-ZAL-ZIJN heeft gezegd: Ik zal u verlossen van al uw onreinigheden en gij zult Mij tot een volk zijn, en Ik zal u tot een God zijn. Houd aan, grijp moed, uw hart zál vrolijk leven. Zie vers 33: Dit land, dat verwoest was, is geworden als een hof van Eden.

*Gelijk een duif door 't zilverwit,
En 't goud, dat op haar veed'ren zit,
Bij 't licht der zonnestralen,
Ver boven and're voog'len pronkt,
Zult gij, door 't Godd'lijk oog belonkt,
Weer met uw schoonheid pralen.*

Elburg, ds. M.A. Kempeneers

VRAGENRUBRIEK

Een aantal vragen wacht op antwoord. Onder andere de volgende:

"Ieder zal zijn eigen pak dragen, volgens Galaten. Ieder zal om zijn eigen zonden sterven. Hoe moeten we dan zien, dat God Israël gestraft heeft om Davids zonde van de volkstelling?"

Onze geachte vraagsteller uit Friesland stelt daarbij nog een vraag, die wij tegelijk kunnen behandelen. De vraag luidt als volgt: "In het straffen door de Heere van Korach, Dathan en Abiram waren ook kinderen begrepen, vrij zeker ook kleine kinderen die wellicht geen deel hadden aan de zonde van hun ouders. Ze zijn toch omgekomen in het oordeel. Is hier een verklaring voor?"

Laten we proberen alles op een rij te zetten. In Galaten 6:5 lezen we inderdaad: 'Want een iegelijk zal zijn eigen pak dragen'. Daarmee wil de apostel zeggen dat wij allen onze eigen verantwoordelijkheid hebben en door de Heere als aller Oppervoorbeeld worden beoordeeld naar onze eigen daden. God toetst mij naar wat ik voor Hem ben geweest. We vinden onszelf al gauw beter dan anderen. We moeten ons echter niet aan anderen toetsen, maar de Heere toetst ons. Wie dat verstaat zal ook beseffen dat hij zelf, persoonlijk met God verzoend moet worden. 'Want wij allen moeten geopenbaard worden voor de rechterstoel van Christus, opdat een iegelijk wegdrage hetgeen door het lichaam geschiedt, naardat hij gedaan heeft, hetzij goed, hetzij kwaad', 2 Kor. 5:10. Onze vraagsteller schrijft ook: Ieder zal om zijn eigen zonden sterven. Dat is juist en bevestigt hetgeen we zojuist schreven. In 2 Kron. 25:4 lezen wij: 'De vaders zullen niet sterven om de kinderen en de kinderen zullen niet sterven om de vaders; maar een ieder zal om zijn zonde sterven'. Zie ook Deut. 24:16. Het gaat hier om het gewone strafrecht. De doodstraf beperkt zich tot de schuldige. Is de vader des doods schuldig, dan mag de zoon niet mede ter dood gebracht worden. Tenzij God Zelf in een bijzonder geval anders bepaalt! Van die bijzondere bepalingen, of uitzondering op de regel vinden we in de bijbel ook

voorbeelden. Denk aan de trieste geschiedenis van Achan in Jozua 7. De toorn des Heeren was ontstoken. Er was een ban in het leger. En die ban kon slechts op ene wijze weggenomen worden, namelijk door de vernietiging van de boosdoener met de zijnen en zijn bezittingen. Als de straf voltrokken is, lezen we dan ook: "Alzo keerde Zich de HEERE van de hittigheid Zijns toorns". Het recht Gods moest gehandhaafd worden. Er is geen onrecht bij de Heere. Deze geschiedenis toont ons de ernst der zonde. Laat ons voor de zonde huiveren!

Huiveringwekkend is ook de geschiedenis van Korach, Dathan en Abiram, zie Numeri 16. Al die huisgezinnen voeren met al wat het hunne was, levend ter helle! Het volk vluchtte weg voor hun geschrei. Wilde men niet met de veroordeelden omkomen, dan moest men zo spoedig mogelijk maken dat men weg kwam! Zie Num. 16:26. Ook hier ging het om een speciale strafoefening. Laten ouders die verkeerde wegen gaan, toch bedenken dat zij hun kinderen met zich meevoeren ten verderve. We kunnen onze kinderen niet bekeren, maar we kunnen wel oorzaak van hun ondergang zijn! Denk aan het tweede gebod, waarin gewaarschuwd wordt voor de voortgang der zonde in het nageslacht! Groot is onze verantwoordelijkheid. Arme kinderen die goddeloze ouders hebben. Om medelijden mee te krijgen. Ondertussen hebben ook kinderen een boos hart, die hun ouders gedwee als schapen in

het kwaad volgen en onwillig als bokken zijn als hen het rechte pad wordt voorgehouden! Verdorven zijn we van onze ontvangenis af.

Intussen zijn al die dingen ons beschreven opdat wij geen lust tot het kwaad zouden hebben. De genoemde geschiedenissen zijn bewaard tot onze waarschuwing. En daarin bewijst God dat Hij geen lust heeft in onze dood!

Dat laatste heeft Hij vooral bewezen in het zenden van Zijn Zoon. Golgotha laat ons de ernst der zonde en het recht des Heeren zien. Maar ook die onbegrijpelijke liefde van God, Die, eer Hij de zonde ongestraft liet blijven, die gestraft heeft aan Zijn eigen lieve Zoon! De algemene wetregel bij een zonde die de doodstraf verdiende was dus: een ieder zal om zijn eigen zonde sterven. Maar zie nu eens op Christus, Die Zelf geen zonde gekend of gedaan had en toch de straf droeg. Hij stierf de vloekdood plaatsbekledend! "Want Dien, Die geen zonde gekend heeft, heeft Hij (dat is God) zonde voor ons gemaakt, opdat wij zouden worden rechtvaardigheids Gods in Hem", 2 Kor. 5:21. Wat een ruil! Mag u daar door Gods genade reeds in delen of staat u er tenminste naar dat u daarin zou mogen delen? Laat die vraag niet onbeantwoord liggen alstublieft! Wij moeten met God verzoend worden! Het is echter niet alleen noodzakelijk, het is ook mogelijk! Dat is het grootste wonder en het heerlijkste voorrecht dat een verloren menskinde te beurt mag vallen!

Dan is er die geschiedenis van de volkstelling. Maar daarover dan een volgende keer!

Ds. K. Hoefnagel

BRIEVEN AAN OUDERS (15)

Waarlijk – dit is rijk: een gezin waarvan elk lid de Heere vreest. Een schoon voorbeeld daarvan in de Bijbel is het gezin van Amram en Jochebed. Hij was de zoon van een Leviet; en zij de dochter van een Leviet. Amram was getrouwd met zijn tante. Daar was niets op tegen. God had dat toen nog niet verboden.

Die twee waren kinderen des geloofs. Ze hebben een plaats gekregen in de galerij van helden des geloofs. Hebreeën 11 noemt die twee.

Ze kregen drie kinderen: Aäron, Mirjam en Mozes. De laatste was kennelijk een "nakomertje". Want

Mirjam was toen al een meisje van een jaar of twaalf. Tenminste die indruk krijgen we.

Wij als ouders wegen nogal eens de tijd. We denken soms dat het vroeger makkelijker was om kinderen op te voeden dan in het heden. Nu – u weet hoe Israël in het land Gosen onderdrukt werd door de farao. Ook hij was al een echte Jodenhater. 't Waren nog geen gasovens, maar wel tichelovens. De mannen van Israël werden slaaf, en de zweep ging erover als ze niet hard genoeg werkten. Meer nog: de farao vaardigde een gebod uit dat elk jongetje dat in een Joodse familie

geboren werd, gedood moest worden. De twee vroedvrouwen Sifra en Pua moesten die wrede daad ten uitvoer brengen. Evenwel – dat deden zij niet omdat zij de Heere vreesden. Daarom vreesden zij de koning van Egypte niet.

Welk een spanning kwam er in het gezin van Amram en Jochebed toen bleek dat het jongste kind een jongetje was. De huizen bij ons zijn ook niet altijd geluidsdicht. Maar die in het land Gosen helemaal niet. Eén Egyptische soldaat die voorbij liep, en het geschrei hoorde van een jong leven, en het zou gedaan zijn met dat kind.

Doch Amram en Jochebed hebben hun kind drie maanden verborgen weten te houden. Dat verborgen houden wordt in Hebreeën 11 een geloofsdaad genoemd. Door het geloof – alleen daardoor – konden zij dit volbrengen. Echter – het kind werd

ouder. 't Kon niet langer veilig in huis worden gehouden. U weet hoe het verder ging. Stefanus in Handelingen spreekt van een wegwerpen in de Nijl. Eigenlijk was dat zo. De ouders wisten niets van de uitkomst, van de wonderlijke uitkomst.

Waar het mij nu om gaat? Wel – welk een rijkdom is zo'n huisgezin. Ik kan zeggen: alle vijf zijn ze gekomen in de bruilofszaal hierboven. Ja – Aäron – ondanks het maken van het gouden kalf. Ja – ook Mirjam – ondanks haar opstand tegen Mozes; en ook Mozes – ondanks het vermoorden van een Egyptenaar. Doch alle vijf gewassen en gereinigd door Hem, Die komen zou: de Middelaar van het Nieuwe Verbond.

Ouders, wat is zo'n gezin rijk. Laat het toch ook uw begeerte zijn om straks te mogen zeggen: "Zie hier wij, en de kinderen die gij ons gegeven hebt."

Ds. P. van Zonneveld

met alle dingen aan lichaam en ziel verzorgende als Uw lieve kinderen en erfgenamen. De wetenschap van 's Heeren Vaderschap mag leiden tot het gebed om de Vaderlijke daad en Zijn liefde. Immers de Heere verklaart Zijn daad in Christus in Zijn Woord. De toerekenende daad is vastgelegd in 's Heeren getuigenis. Want het is Goede Vrijdag geweest. Die dag is de betaal- en verzoendag. Het amen des Heeren wordt gezien in 's Heeren daden en gehoord in Zijn spreken. Ook de gang van Jezus Christus na Golgotha getuigt er van. Wanneer dit alles, wat spreekt van heil gaat leven en wij er niet buiten kunnen wordt er hartelijk gebeden om vergevende liefde voor hart en leven en om als kind en erfgenaam te leven, geleid en verzorgd te worden door de Heere. In alles te mogen bemerken: Hij zorgt voor mij. Gij gaat mij ter harte. Welk een vragen. Kennen we het? Wanneer bijzonder van avondmaalsgangers dit het levensbeeld zou zijn, wat zou ook het leven in de gemeente en in de huisgezinnen spreken. Er kan zo gescheiden worden tussen het geestelijke en het dagelijkse leven. In huis en buitenshuis. De zorg van de Heere moet er niet alleen zijn in droeve of zieke dagen. Wat kan het gebed daar slechts op gericht zijn. Wanneer we de trouwe zorg van de Heere willen zien in ons leven, dan willen we spreken van de zorgende, trouwe hand van de Heere. De ootmoedige belijdenissen in de Heilige Schrift blijven ons niet onbekend. De afhankelijkheid van de Heere in alles en voor alles leidt tot voortdurende erkenning. Want de Heere is de Gever en Bestuurder van alles. Ons bezit, klein of groot, weinig of veel, valt er niet buiten. Zo te leven, kunnen we jongeren aanbevelen. En is men zich bewust te leven in een aardsgezinde tijd en is bekend waartoe eigen hart kan komen, dan zij het gebed: O Heere, laat uw Vader-zijn steeds blijven en laat mij leven als kind van U en voor U.

Ds. M.C. Tanis.

DE SCHATTEN VAN HET GENADEVERBOND

Ons avondmaalsformulier spreekt over het genadeverbond. De strijd over de betekenis van dit verbond is nog niet ten einde. Het blijft maar gaan over twee of drie verbonden. Ik heb er geen behoefte aan om door te geven hoe men er over spreekt of wat men schrijft en met wie dit verbond is opgericht. Voor een ieder is van belang te weten wat de verbondsbeleving is, wat de vrucht daarvan is en hoe men daar tegenover staat na de bekendmaking van de Heere in Zijn Woord. Voor dit en het toekomstige leven is noodzakelijk dat we kennis bezitten van de verbondsschatten, want met alleen maar weten dat er twee of drie verbonden zijn kan men verloren gaan. Laten we toch leven bij wat het Woord van de Heere leert, wat in de belijdenis is vastgelegd en wat er vóór de avondmaalsviering gebeden wordt. We gebruiken toch dezelfde formulieren? Daar we bezig zijn met de verklaring van het avondmaalsformulier zijn we toegekomen aan het gedeelte van het gebed dat spreekt van het genadeverbond. Laten we opletten. Het gaat over de beleving van het verbond. Vandaar dat we met nadruk lezen: en zó waarachtiglijk het nieuwe en eeuwige Testament en verbond der genade deelachtig zijn mogen. Het genadeverbond nu omvat alle genadeweldaden, alle vertroosting en zegeningen die nodig zijn voor dit leven.

Daaraan wordt gedacht met de kernzaak: dat wij niet twijfelen of Gij zult eeuwig onze genadige Vader zijn. Dat Vaderschap wordt hartelijk begeerd om wat de Heere als Vader in Zijn Woord bekendmaakt. Het Vader-zijn en ook het kind-zijn zijn twee sprekende zaken en de beleving daarvan zoekt het hart wat de Heere vreest. Zeker, er is ook kennis aan twijfel. De zelfkennis blijft bestaan, zij neemt zelfs toe. Geloofsgebrek, geloofsstrijd en geloofsdonkerheid zijn niet onbekend. Ook niet het belijden: Heere, U kunt mijn God en Vader niet zijn. U bent het wel voor mij, maar wie ben ik voor U! Nu mag in en door het werk van Jezus Christus, de Middelaar Gods en der mensen, gebeden worden om de heilszekerheid en de versterking daarvan voor het vieren van het Heilig Avondmaal, want de Heere heeft het gegeven tot versterking, vertroosting en verzekering. Vandaar dat het gebed vervolgt (en bidden wij mee?) ons onze zonden nimmermeer toerekenende en

VRIJMOEDIG TOEGAAN

"Laat ons dan met vrijmoedigheid toegaan tot de troon der genade, opdat wij barmhartigheid mogen verkrijgen en genade vinden om geholpen te worden ter bekwaamere tijd. (...) We mogen niet zonder opmerking laten voorbijgaan, dat Paulus hier

niet zegt: 'Gaaf u toe', maar 'laat ons toegaan tot de troon der genade.' Ik, de geroepen apostel, de begaafde en ijverige dienaar des Heeren, heb dit zowel nodig als u, en alle mensen. De eeuwige, vrije genade, en deze troon der genade, blijven voor ieder een

behoefte, de hele levensweg. Is iemand apostel of profeet, of is hij een soldaat of dagloner, is iemand van een onbesproken levensgedrag, of leefde hij eertijds zeer goddeloos, is iemand een grijsaard of een kind, van afkomst een heiden of uit Israëls geslacht, genade alleen kan hem redden, zonder enige van zijn verdiensten."

Het bovenstaande is een stukje uit de eerste preek van een pasverschenen boekje. Het heeft als titel: 'Vrijmoedig toegaan'. En daaronder: 'De weg naar Christus voor gebrokenen van hart'. In dat boekje zijn vijf preken opgenomen van de man wiens naam hier en daar nog wel bekend is: Wulfert Floor. Over dat nieuwe bundeltje is veel goeds te zeggen. Dat hoop ik zo dadelijk ook te doen. Maar waaraan ik me ook nu weer stoorde, is dat uitgever en samensteller hebben nagelaten enige biografische gegevens van de schrijver toe te voegen. Niet de minste introductie wordt geboden. En evenmin een exacte verwijzing naar de oorspronkelijke vindplaats van de geselecteerde en opgenomen preken. De enkele opmerkingen op de achterzijde van het boek kunnen dit gebrek niet vergoeden.

Floor, die leefde van 1818 tot 1876, is nooit predikant geweest. Hij noemde zich een eenvoudige 'oefenaar'. Kerkelijk had hij zijn plaats in de marge van de Nederlandse Hervormde kerk. Met name hield hij zijn 'oefeningen' op de deel van zijn hofstede 'De Heuvel' te Neerlangbroek. Maar ook op veel plaatsen elders in den lande. Waar hij kwam, daar verzamelde zich een bedroefd en heilbergerig volk dat uit Floors eenvoudige woorden troost voor hun ziel ontving. Zelf een arme bedelaar zijnde, reikte hij aan al die ellendigen geestelijke schatten aan die hij putte uit de kabinetten van het Evangelie. Wie iets meer wil weten over Wulfert Floor, over zijn weg en zijn werk, zij verwezen naar zijn biografie. Die is met veel geestelijke affiniteit geschreven door wijlen ds. J.T. Doornenbal. Het boekje 'Leven en werk van Wulfert Floor' (Houten 1988) is hier en daar nog wel antiquarisch te krijgen. Mede door de illustraties en bijlagen is het een fraai uitgaafje. Een nieuwe herdruk zou de moeite waard zijn!

Maar nu ons nieuwe bundeltje. De opgenomen preken zijn enigszins herschreven en in huidige Nederlands overgezet. Ik vergeleek het hier en

daar met het oorspronkelijke; de aanpassingen zijn met gepaste terughoudendheid aangebracht. Voor zover ik het kon nagaan, doet het op geen enkele wijze afbreuk aan de authentieke tekst. De vernieuwde indeling hier en daar heeft het inzicht in Floors bedoeling inderdaad vergroot.

Vijf preken zijn opgenomen. Die over Habakuk 2 : 4b, over de tekst "Maar de rechtvaardige zal door zijn geloof leven", is in werkelijkheid een vervolgpreek. Jammer dat het eerste deel niet opgenomen is. De bedoeling van de samensteller was om met name die preken te selecteren die bedoeld zijn om "arme verslagenen van geest naar Christus te leiden". Zulke predikaties zijn bij Floor wel te vinden. Ik denk dat het moeilijker zou zijn preken van hem te zoeken waarin dit element niet aanwezig is. Dat was inderdaad zijn intentie: Christus en de zaligheid in Hem te leggen aan het hart van verloren zondaren.

Eén van de vijf opgenomen preken is ontleend aan Jesaja 41 : 17 "De ellendigen en nooddriftigen zoeken water, maar er is geen. Hun tong versmacht van dorst. Ik, de HEERE zal hen verhoren. Ik, de God Israëls, zal hen niet verlaten." Wulfert Floor tekent deze mensen in hun droevige toestand. En dan trekt hij natuurlijk de lijn door naar hen die dorsten naar God. Die smachten naar het water des Levens. Zo tegen het einde van de 'oefening' lees ik: "Ze vluchten met al die zonden naar de geopende bloedfontein van Jezus Christus, als de enige Naam die onder de hemel

gegeven is. Ze belijden van harte dat Jezus voor hun ziel noodzakelijk is, genoegzaam en dierbaar. Ze zijn overtuigd dat ze uit de werken der wet niet kunnen gezaligd worden, omdat ze niets bezitten waarmee ze de heilige God kunnen bevredigen. (...) Het zal alleen het borgbloed van Jezus moeten zijn, of mijn ziel gaat verloren."

Maar hun ziel gaat niet verloren!, zo preekt Wulfert. Want de Heere hoort hun geroep. En Hij verhoort hen zeker! De laatste zin van deze preek luidt als volgt: "... de Heere zal u niet verlaten in der eeuwigheid!"

N.a.v.: Wulfert Floor, *Vrijmoedig toegaan. De weg naar Christus voor gebrokenen van hart. Samenstelling: Han Vermeulen. Uitgeverij De Groot Goudriaan te Kampen. Gebonden. 78 pag. Prijs € 12,90.*

Ds. J.M.J. Kieviet

PERSBERICHT

Veilig, zelfstandig wonen in Avondrust

In het prachtige appartementencomplex Avondrust aan de Nudenoord in Rotterdam IJsselmonde zijn op korte termijn een aantal appartementen te huur. U woont hier geheel zelfstandig maar kunt gebruik maken van een aantal voorzieningen zoals alarmering en alarmopvolging.

De appartementen zijn van alle gemakken voorzien, hebben 1 of 2 slaapkamers en zijn geschikt voor senioren. Ook kunt u een beroep doen op Agathos thuiszorg.

En Hij heeft tot mij gezegd: Mijn genade is u genoeg; want Mijn kracht wordt in zwakheid volbracht. Zo zal ik dan veel liever roemen in mijn zwakheden, opdat de kracht van Christus in mij wone.

2 Korinthe 12:9

Met vreugde en dankbaarheid jegens de Heere deelt de kerkenraad van de Christelijke Gereformeerde Kerk van Utrecht West u mede dat het op 13 november 2003 D.V. 40 jaar geleden is dat zijn predikant

Ds. J. Westerink

in het ambt van dienaar des Woords bevestigd werd.

Tevens hopen ds. en mevrouw Westerink - van der Kamp op D.V. 22 oktober hun 40-jarig huwelijksjubileum te gedenken.

Wij hopen dat de Heere hen met hun kinderen nog vele jaren spaart voor elkaar, onze gemeente en de kerken.

Wij nodigen u van harte uit ds. en mevr. Westerink met beide jubilea te feliciteren tijdens een receptie die hen door de kerkenraad wordt aangeboden op D.V. zaterdag 15 november van 14.00 - 17.00 uur in Hotel De Biltse Hock, De Holle Bilt 1 te De Bilt.

Namens de kerkenraad,
H.J. Bolink, 2e voorzitter
C. Timmerman, scriba

De mogelijkheid bestaat om gebruik te maken van een logeerkamer. In de hal van het gebouw komen leveranciers met (verse) koopwaar. Er worden regelmatig activiteiten aangeboden waar u vrijblijvend aan kunt deelnemen. Het complex is een buurt op zich waar mensen op saamhorige wijze met elkaar omgaan, maar geheel vrij zijn. De Christelijke identiteit komt tot uiting in een nauwe relatie met de kerken van de gereformeerde gezindte. Zo staan de

weeksluitingen onder leiding van een predikant of ouderling en wordt de zondagsrust geëerbiedigd. De familie Van der Giessen, beheerderechtpaar van Avondrust, geven u graag alle informatie. Wilt u een appartement bezichtigen? Maak een telefonische afspraak. Serviceflat Avondrust, Nudenoord 372, 3079 ZN Rotterdam, tel. 010-48 290 28. Graag tot ziens

Voor info bel:

0416 - 692 787
of
0341 - 425 712

**Reformatische Vereniging van
Ongewild Kinderloze Echtparen**

**Geven om
anderen
in nood**

**Overstroming
Huai rivier**

**Noodsituatie
in Oost-China**

**Meer dan 1 miljoen
Chinezen gevlucht naar
hoger gelegen gebieden**

**Chinese christenen - slachtoffers van de overstroming -
vragen u dringend om hulp**

STICHTING
Bonisa
ZENDING

Postbank 31.555.32

Rabobank 3365.54.613
o.v.v. overstroming

Secretariaat: Grachtweg 20, 2161 HN Lisse
Tel. 0252-41 82 69, Fax 0252-42 59 19. E-mail: bonisa@zonnet.nl

**10 jaar actief in China
Jubileum jaar (1993-2003)**

**Toch zijn er tot op vandaag grote delen van China, waar het
evangelie nog niet is verkondigd.**

Onze opdracht is nog niet voltooid. De Heere zal Zijn gemeente
vergaderen 'Uit alle natieën en geslachten, volken en talen'.

**Steun de lijdende kerk in China en maak uw jubileumgift over op
Giro 320666**

Info secretariaat: Kerkewijk 158, 3905 JJ Veenendaal

**Friedensstimme
Zorgt voor**

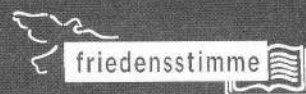
- Bijbels
- Christelijke lectuur
- Russische evangelisten
en hun gezinnen

**Uw gebed en meeleven
zijn daarbij nodig!**

Ondersteun dit werk
door uw gift op
gironummer 4132334

**Meer info?
Bel (0182) 53 85 44.**

Postbus 15, 2800 AA Gouda, www.friedensstimme.nl

't Boekendal

Winkelcentrum Urkerhard
Nagel 48, 8321 RG Urk

Tel: 0527 - 682110 Fax 0527 - 688668

**Boeken & Bijbels
CD's en Bladmuziek
Schoolartikelen
Kadoartikelen
Kopieerservice
Wenskaarten**

Verzending door heel Nederland